

Op 24 juni 2025 Agendapunt 2a

Datum 28 mei 2025
Portefeuillehouder Penningmeester
Inlichtingen bij [REDACTED]
Telefoonnummer [REDACTED]
Onderwerp Jaarstukken 2024 Vereniging IPO

Kern van het onderwerp

De jaarstukken zijn een onderdeel van de Planning & Control cyclus en in de jaarstukken legt het IPO-bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2024. Het IPO-bestuur heeft in haar vergadering van 15 mei de jaarstukken vastgesteld en deze ter goedkeuring doorgeleid aan de Algemene Vergadering. De jaarstukken 2024 sluiten met een positief saldo van € 1,47 miljoen. In deze notitie wordt nader toegelicht wat het bestuur aan de Algemene Vergadering voorstelt ten aanzien van dit positieve saldo.

Voorstel/gevraagd besluit

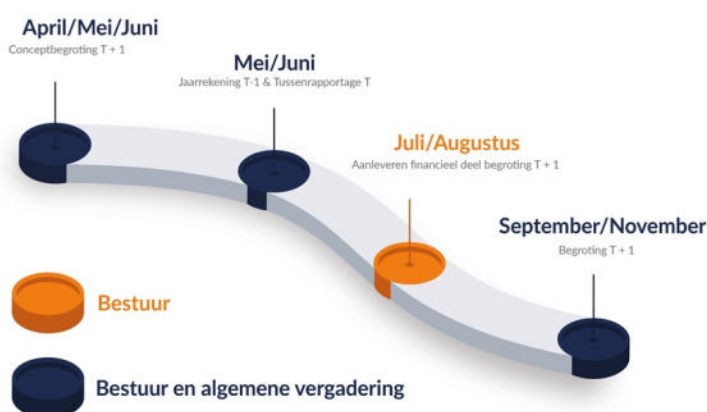
De leden van de Algemene Vergadering worden gevraagd:

1. De geconsolideerde jaarrekening 2024 van de Vereniging IPO, en de daarop betrekking hebbende stukken, goed te keuren; en
2. In te stemmen met het voorstel van het IPO-bestuur om het positieve saldo van € 1,47 miljoen aan te houden, hangende:
 - a. definitieve besluitvorming over het – in lijn met de gesprekken met de P&C Klankbordgroep, de AV en het bestuur – voeden van een post onvoorzien, waarover de gesprekken met de accountants momenteel lopen, en
 - b. het bestuurlijke gesprek over de balans tussen ambities, taken en middelen binnen de Vereniging, welke voorzien is dit najaar.

Toelichting P&C-cyclus

De Planning & Control cyclus van de Vereniging IPO kent de hiernaast weergegeven producten, waarbij 'T' staat voor het huidige jaar (2025).

In de Planning & Control-cyclus (P&C-cyclus) plant, stuurt en verantwoordt het IPO-bestuur de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de IPO-vereniging, bestaande uit IPO-bureau en BIJ12. Bij IPO-bureau gaat het vooral om beleidskeuzes ten aanzien van de belangenbehartiging en bij BIJ12 over uitvoering en ondersteuning van de opdrachten van de gezamenlijke provincies. In beide gevallen betreft het werkzaamheden die bij IPO-bureau en/of BIJ12 zijn en worden ondergebracht om op deze wijze de gedeelde provinciale opgave efficiënter en effectiever uit te voeren. De jaarstukken bestaan uit de geconsolideerde jaarrekening van IPO-bureau en BIJ12 en de respectievelijke jaarverslagen van IPO-bureau en BIJ12.

Op 24 juni 2025

Agendapunt 2a

Dit is de laatste keer dat de jaarstukken van IPO-bureau en BIJ12 als separate documenten worden opgesteld. In het kader van de doorontwikkeling van de P&C-cyclus zijn we vanaf het boekjaar 2025 overgestapt naar samengevoegde P&C-producten voor beide Verenigingsonderdelen. Dit is reeds gebeurd bij de Begroting en Tussenrapportage 2025 en zal dus ook geschieden bij de jaarstukken 2025. Momenteel wordt nog nagedacht over de vormgeving van dit P&C-product, waarbij ook gekeken wordt of de leesbaarheid en het stoplichtensysteem geoptimaliseerd kunnen worden.

Toelichting jaarstukken 2024

In 2024 heeft de Algemene Vergadering (AV) de voorjaarsnota's en najaarsnota's inclusief begrotingswijzigingen goedgekeurd. De begrotingen 2024, na de najaarsnota van IPO-bureau en BIJ12, zijn geconsolideerd en afgezet tegen de realisatie van baten en lasten in 2024.

Op donderdag 15 mei jl. heeft het bestuur de jaarstukken van de vereniging vastgesteld. De jaarstukken 2024 liggen nu bij u als Algemene Vergadering voor. De accountant is op het moment van verzending van de jaarstukken nog bezig met de laatste controles, maar heeft schriftelijk een voorlopige goedkeuring verstrekt (bijlage 5). Het accountantsverslag volgt zo spoedig mogelijk. De benodigde handtekeningen van de bestuursleden om de geconsolideerde jaarrekening formeel vast te stellen zijn wel reeds verzameld en bijgevoegd (bijlage 6).

Rekeningresultaat 2024 IPO-bureau

Het rekeningresultaat 2024 van IPO-bureau komt uit op afgerond € 0,7 miljoen (voordelig). Voor een toelichting op het positieve resultaat bij IPO-bureau verwijzen we naar het Jaarverslag 2024 van IPO-bureau, bijlage 1.

Rekeningresultaat 2023 BIJ12

Het resultaat van BIJ12 over 2024 van bedraagt afgerond € 0,8 miljoen. Voor een nadere toelichting op het positieve resultaat bij BIJ12 verwijzen we naar het Jaarverslag 2024 van BIJ12, bijlage 2.

Bestemming rekeningresultaat 2024 i.r.t. de doorontwikkeling P&C-cyclus

Sinds 2024 wordt met het IPO-bestuur, de P&C-klankbordgroep en de AV gesproken over de doorontwikkeling van de P&C-cyclus. In de IPO-bestuursvergadering van 13 februari jl. zijn in dat kader de volgende besluiten genomen:

- De verschillende financieringsstromen van de Verenigingsbegroting in kaart te brengen.
- De tegemoetkoming faunaschades als een van die financieringsstromen reeds separaat op te nemen in de Verenigingsbegroting 2026, niet zijnde de inzet van capaciteit voor de afhandeling van de schade.
- De penningmeester brengt samen met de accountant en de P&C-klankbordgroep wat mogelijkheden in kaart voor het in de begroting opnemen van een – door het bestuur gewenste, en door de AV gesteunde – post 'onvoorziene kosten'. Daarbij wordt ook de verkenning op welke wijze de onderuitputting eventueel voor een tijdelijke buffer van deze post ingezet kan worden.
- Het bestuur voert in het najaar 2025 met elkaar het inhoudelijke gesprek over de gezamenlijke bestuurlijke ambities en taken en de daar bijbehorende middelen, waarbij het IPO-bestuursprogramma als uitgangspunt geldt. De vragen die in dit gesprek centraal staan zijn onder andere: 'Waarop willen we gezamenlijk samenwerken, wat levert dat ons op en welk kostenplaatje hoort daarbij?'.

In mei 2025 hebben de eerste gesprekken met de accountants plaatsgevonden over bovenstaande doorontwikkelpunten. Hier zijn het bestuur en de P&C-Klankbordgroep over

Op 24 juni 2025

Agendapunt 2a

bijgepraat. Belangrijke aandachtspunten die hierbij werden ingebracht en welke ook door de penningmeester en accountants werden onderstreept zijn de volgende:

- Een post 'onvoorziene kosten' dient duidelijke criteria te bevatten, zoals een maximum bedrag, inhoudelijke kaders waarbinnen het bestuur vrij mag besteden en een goede manier van verantwoording.
- Mochten er, naast de tegemoetkoming faunaschades, meer financieringsstromen separaat worden opgenomen in de Verenigingsbegroting, is het vanzelfsprekend van belang dat alles goed verantwoord wordt in de jaarstukken.

Uit de geconsolideerde jaarstukken 2024 blijkt een totaalresultaat van € 1,47 miljoen te zijn gerealiseerd. Het voorstel van het IPO-bestuur aan de AV is dit bedrag aan te houden tot de Begroting 2026, waarin definitieve besluitvorming volgt over de volgende twee doorontwikkelpunten:

1. **De 'post onvoorziene kosten'.** Deze gesprekken met de accountant lopen momenteel en zijn naar verwachting rond de zomer afgerond. Het bestuur stelt voor, hangende definitieve besluitvorming rondom deze post 'onvoorziene kosten', het resultaat van € 0,47 miljoen aan te houden. Dit bedrag kan in de Begroting 2026 dan een eerste voeding zijn voor deze post en ingezet worden voor zaken rondom de organisatieontwikkeling en het AV-traject Slagvaardige Vereniging. De specifieke bestemming wordt – indien dit qua timing mogelijk is – opgenomen in de definitieve Begroting 2026. Mocht dat niet haalbaar zijn, omdat de gesprekken met de accountant en de daarop gevolgde besluitvorming niet tijdig afgerond zijn, wordt de specifieke bestemming opgenomen in de Tussenrapportage 2026. Vanzelfsprekend vindt ook de verantwoording plaats in de jaarstukken.
2. **Het bestuurlijke gesprek ambities, taken en middelen.** In 2024 is er extra benodigd budget ontstaan van € 1,0 miljoen n.a.v. de herijking van de personeelsformatie IPO-bureau en wat dus hoofdzakelijk bestaat uit structurele middelen. Het bestuur stelt voor dit bedrag aan te houden voor de Begroting 2026 ter incidentele dekking van de in de meerjarenraming structureel opgenomen stelpost. De structurele dekking vanaf 2027 wordt dit najaar bepaald in het bestuurlijk gesprek over de balans in ambities, taken en middelen binnen de Vereniging. Uit dat gesprek zal immers (moeten) blijken in hoeverre structurele toevoeging noodzakelijk zal zijn.

Bijlagen

1. Jaarverslag 2024 IPO-bureau
2. Jaarverslag en Jaarrekening 2024 BIJ12
3. Geconsolideerde Jaarrekening 2024 Vereniging IPO
4. Accountantsverslag 2024 Vereniging IPO (*nazending*)
5. Voorlopige goedkeuring accountant
6. Besluit IPO-bestuur Jaarstukken 2024 Vereniging IPO

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Jaarverslag 2024

IPO-bureau

2024 in vogelvlucht

Hoe de wereld momenteel verandert, zien we vrijwel dagelijks om ons heen. Daarbij vallen we geregeld van de ene in de andere verbazing. Als vereniging kunnen we daar maar op één manier mee omgaan. Flexibel inspelen op de omstandigheden en van daaruit een verstandige koers bepalen. Dat is wat we in 2024 gedaan hebben. Wat er in binnen- en buitenland ook gebeurde.

Op de ingrijpende buitenlandse ontwikkelingen hebben we geen grip. Op de binnenlandse kunnen we enige invloed uitoefenen. Daar hebben we ook op ingezet. Er kwam in 2024 een nieuw kabinet van een heel andere signatuur dan de jaren ervoor. Met nieuwe uitgangspunten, nieuwe invalshoeken en nieuwe beleidskeuzes. Dat vroeg van ons soms lenigheid bij het loslaten van oud beleid en het absorberen van een nieuwe aanpak.

Daarbij maakt het nieuwe kabinet ook een duidelijk statement: we willen met provincies, gemeenten en waterschappen samenwerken om de grote maatschappelijke opgaven in ons land op te lossen. Want alleen kan het Rijk dat niet. In het regeerprogramma kwamen de medeoverheden en de provincies meer dan honderd keer aan bod. Dat is wel eens anders geweest.

In de praktijk betekent het dat we geregeld met het kabinet om tafel hebben gezeten om over die opgaven en oplossingen te spreken. We kwamen er niet altijd uit, maar konden wel aangeven hoe we namens de provincies naar bepaalde zaken kijken en wat volgens ons de keuzes kunnen zijn. Daar blijven we mee doorgaan.

In dit jaarverslag leest u hoe we hierdoor in de meeste programma's inhoudelijk en financieel hebben kunnen doen wat we ons hadden voorgenomen. Waar het stukt, komt dit vooral door een probleem dat we al langere tijd meemaken en dat breed speelt in onze maatschappij: de beschikbaarheid van personeel. Die zet hier en daar de rem op onze slagvaardigheid, hoe flexibel we ook zijn. Het is het enige dat in onze wereld voorlopig niet verandert.

Rekeningresultaat 2024

Het rekeningresultaat 2024 komt uit op € 0,69 miljoen (voordelig). Dit bedrag is het verschil tussen de Begroting 2024 na wijziging en de realisatie in de Rekening 2024. In de tabel hierna zijn de verschillen per programma weergegeven.

Programma	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Vershil
1. Ruimte en Leefbaarheid	5.703.643	6.215.598	6.310.598	6.320.874	-10.276
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	3.224.387	1.626.291	1.607.291	1.549.304	57.987
3. Landelijk Gebied	3.281.541	3.780.680	3.685.755	3.738.159	-52.404
4. Klimaat en Energie	1.608.537	1.737.945	1.752.945	1.799.605	-46.660
5. Regionale economie en Cultuur	1.193.225	1.225.618	1.299.618	1.253.848	45.770
6. Financiën en Openbaar Bestuur	8.634.597	8.091.049	7.897.049	7.920.356	-23.307
7. Digitalisering	2.873.556	3.466.135	3.283.135	2.945.505	337.630
8. Werkgeverszaken	780.393	772.376	772.376	607.734	164.642
9. Bestuurs- en Verenigingszaken	1.178.275	1.557.118	1.702.118	1.639.548	62.569
10. Overig	109.903	74.002	236.002	77.548	158.454
Totaal	28.588.058	28.546.811	28.546.886	27.852.482	694.404

Van het overschot 2024 schuiven (dit jaar voor het eerst na vele jaren) geen middelen door naar 2025.

Toelichting rekeningresultaat

Het rekeningresultaat 2024 van € 0,69 miljoen ontstaat enerzijds door lagere programmalasten (incl. verrekening van niet geraamde baten) dan begroot. In totaliteit gaat het hierbij om € 1,22 miljoen. Hiertegenover staan hogere apparaatslasten (bestaande uit salarislasten en overige bedrijfsvoeringslasten) ad € 0,53 miljoen.

Programmalasten

In de tabel hieronder zijn per programma de verschillen binnen de programmalasten weergegeven. Bedragen > € 50.000 zijn voorzien van een korte toelichting.

Programma	Vershil	Toelichting
1. Ruimte en Leefomgeving	78.000	Dit betreft een overschot binnen VTH-stelsel.
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	106.000	In 2024 heeft Groningen eenmalig de kassierfunctie vervuld voor financiering Ploegleider C in het kader van Tour de Force.
3. Landelijk Gebied	76.000	Dit betreft een drietal overschotten waarvan de hoogste € 38.000 bedraagt.
4. Klimaat en Energie	15.000	
5. Regionale economie en Cultuur	83.000	Dit betreft een viertal overschotten waarvan de hoogste € 35.000 bedraagt.
6. Financiën en Openbaar Bestuur	1.000	
7. Digitalisering	408.000	De realisatie van de projecten verliep met name in de eerste helft van 2024 langzamer dan verwacht i.v.m. late vaststelling van het werkplan (in mei), het doorlopen van aanbestedingsprocedures en minder benodigde ureninzet voor met name het project Werkprogramma Datagedreven aanpak integrale gebiedsplannen.
8. Werkgeverszaken	182.000	Dit betreft onderuitputting op het krediet voor CAO.
9. Bestuurs- en Verenigingszaken	115.000	Het budget voor de strategische kennisfunctie is in 2024 niet volledig besteed evenals het budget voor verenigingsactiviteiten. De "Welcome Back Borrel" voor Kamerleden en decentrale overheden vond geen doorgang in het verkiezingsjaar, evenals geen Bestuursdiner voor leden van het kabinet, Kamerleden en de bestuursleden van de koepels van de decentrale overheden.
10. Overig	158.000	Van het werkbudget ad € 236.000 is € 78.000 in 2024 besteed.
Totaal verschil	1.222.000	

Vooruit-ontvangen middelen

Van de in 2024 ontvangen subsidies/bijdragen schuift een bedrag van bijna € 0,56 miljoen door naar 2025. Dit bedrag - dat geen effect heeft op het rekeningresultaat 2024 - is als volgt opgebouwd:

- Programma 1. Ruimte en leefomgeving: € 0,10 miljoen
- Programma 4. Klimaat en energie: € 0,42 miljoen
- Programma 7. Digitalisering: € 0,04 miljoen

De reden van het doorschuiven betreft het niet in 2024 kunnen besteden van de (deels meerjarig) toegekende bedragen.

Apparaatslasten

De overschrijding binnen de apparaatslasten wordt grotendeels veroorzaakt doordat in 2024 minder onderlinge (interne) verrekeningen hebben plaatsgevonden tussen IPO-bureau en BIJ12. Specifiek gaat het hierbij om de inzet van extra externe expertise en het organiseren van diverse events als gevolg van de verbetering van de interne samenwerking binnen de vereniging en de samenvoeging van de twee bedrijfsvoeringsafdelingen van IPO-bureau en BIJ12 in 2024.

De verschillen binnen de apparaatslasten werken als gevolg van de toerekeningsystematiek door in alle programma's.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	8
1. Ruimte en Leefomgeving	9
1.1. Ruimte	9
1.1.1. Ruimtelijke ontwikkeling	9
1.1.2. Omgevingswet	9
1.1.3. Water	10
1.1.4. Wonen	10
1.2. Leefomgeving	11
1.2.1. Gezonde leefomgeving	11
1.2.2. Veilige leefomgeving	11
1.2.3. Duurzame leefomgeving	12
1.2.4. VTH-stelsel	13
Financiën hele programma	14
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	15
2.1. Bereikbaarheid en Infrastructuur	15
2.1.1. Duurzame mobiliteit	15
2.1.2. Openbaar vervoer	15
2.1.3. Verkeersveiligheid	16
2.1.4. Fiets	16
2.1.5. Goederenvervoer en Logistiek	17
Financiën hele programma	18
3. Landelijk Gebied	19
3.1. Landelijk Gebied	19
3.1.1. Landbouw	19
3.1.2. Natuur	20
3.1.3. Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur	22
Financiën hele programma	24
4. Klimaat en Energie	25
4.1. Klimaat en Energie	25
4.1.1. Coördinatie Klimaat en Energie	25
4.1.2. Regionale Energie Strategie 2.0	25
4.1.3. Industrie en bedrijventerreinen	26
4.1.4. Warmtetransitie	26
4.1.5. Energie-infrastructuur	26

Financiën hele programma	28
5. Regionale economie en Cultuur	29
5.1. Regionale economie	29
5.1.1. Regionaal economisch beleid.....	29
5.1.2. Digitale economie	30
5.1.3. Circulaire economie	30
5.1.4. Ruimtelijke economie	31
5.2. Cultuur	31
5.2.1. Cultuur	31
5.2.2. Cultuureducatie en -participatie	31
5.2.3. Erfgoed	32
5.2.4. Bibliotheekstelsel en innovatie	33
Financiën hele programma	33
6. Financiën en Openbaar bestuur	35
6.1. Financien en Openbaar bestuur.....	35
Financiën hele programma	36
7. Digitalisering	37
7.1. Digitalisering	37
7.1.1. Belangenbehartiging digitalisering.....	37
7.1.2. Doorlopende meerjarige verplichtingen	38
7.1.3. Activiteiten passend in profiel BIJ12	39
Financiën hele programma	41
8. Werkgeverszaken.....	42
8.1. Werkgeverszaken.....	42
8.1.1. CAO	42
8.1.2. Goed provinciaal en publiek werkgeverschap.....	42
8.1.3. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers.....	43
Financiën hele programma	44
9. Bestuurs- en Verenigingszaken	45
9.1. Bestuurszaken.....	45
9.1.1. Strategische kennisfunctie	45
9.1.2. Europa	45
9.2. Verenigingszaken	46
9.2.1. Vitale Vereniging.....	46
Financiën hele programma	46
10. Overig.....	47

10.1. Overig	47
10.1.1. Werkbudget en stelposten.....	47
10.1.2. Loon- en Prijscompensatie.....	47
Financiën hele programma	47
Bijlage 1. Bijdrage per provincie.....	48
Bijlage 2. Afkortingenlijst	49

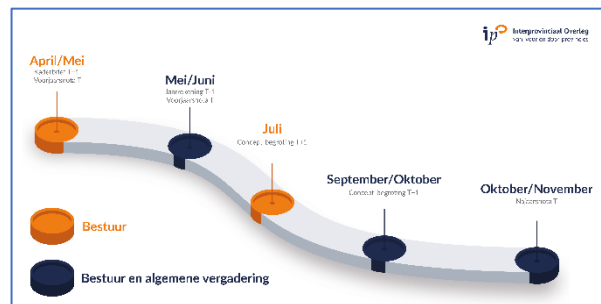
Leeswijzer

Doelstelling jaarverslag

Het jaarverslag is een belangrijk instrument voor de Algemene Vergadering (AV). Hierin legt het IPO-bestuur verantwoording af over de gerealiseerde output en de inzet van de financiële middelen die het IPO ter beschikking stond. Het jaarverslag is daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de AV.

Plaats jaarverslag in de planning en control cyclus

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over de uitvoering van de in de begroting opgenomen beleidsopgaven, resultaten en kosten. De Begroting 2024 is op 7 november 2023 door de Algemene Vergadering vastgesteld. Gedurende 2024 hebben we via de Voorjaarsnota en de Najaarsnota gerapporteerd over de voortgang en bijstelling van de begroting.

Structuur jaarverslag

Evenals bij de Voorjaarsnota en Najaarsnota 2024 is de rapportage op beleidsopgaven ingericht volgens de zogenaamde stoplichtensystematiek waarbij bij de geplande output groene, oranje en rode bolletjes aangeven of de doelstellingen zijn gehaald, niet helemaal zijn gehaald, of helemaal niet zijn gehaald. Dat betreft dan zowel Inhoud als Geld. Bij een oranje of rood stoplicht is een toelichting gegeven op de afwijking.

Duiding groen-oranje-rode indicatoren

- Groen
 - Geen afwijkingen in prestatie, planning of middelen toereikend/over
- Oranje
 - Prestatie is niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven.
 - Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch of
 - Middelen dreigen tekort te komen
- Rood
 - Prestatie is niet of nauwelijks behaald of
 - Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch of
 - Middelen vertonen te kort.

Bijlagen

- In bijlage 1 geven we inzicht in de geraamde en werkelijke lasten voor de provincies, inclusief de restitutie.
- Bijlage 2 bevat een toelichting op de afkortingen.

1. Ruimte en Leefomgeving

1.1. Ruimte

1.1.1. Ruimtelijke ontwikkeling

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen van/belangen behartigen op de invulling van de juiste condities voor provincies als uitkomst van het afgesloten provinciaal ruimtelijk arrangement.		
2. Belangen behartigen van de 12 samenwerkende provincies bij de totstandkoming van de Nota Ruimte.		
3. Bij de beleidsmatige implementatie en ontwikkeling van de wetgeving voortdurend de balans bewaken tussen rijksinstructieregels en provinciale instructieregels zodat rijksnormering (op onder meer maatlat klimaatadaptatie, woningbouw, zonnormering, circulariteit, water en bodem sturend etc.) niet het ruimtelijk beleid van provincies doorkruist, maar de provinciale uitvoeringspraktijk juist versterkt.		

1.1.2. Omgevingswet

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Periodiek overleg met provinciale programmamanagers en overleggen met verschillende inhoudelijk betrokkenen vanuit provincies om knelpunten te signaleren en voortgang te monitoren.		
2. Fungeren als aanspreekpunt en kennisplatform voor zowel provincies als het gezamenlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet.		
3. Deelnemen aan Programmaraad, Opdrachtgeversberaad, interbestuurlijke afstemming om provinciale vraag in te brengen, aanbod terug te leggen bij provincies en provinciale belangen te behartigen.		
4. Aanbieden (waar nodig) van ondersteuningsproducten specifiek voor provincies om hun implementatieopgave ook na inwerkingtreding te ondersteunen, in samenwerking met BIJ12.		

1.1.3. Water

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging over implementatie en programmering van structurerende keuzes, de wijze van juridische borging, bijpassende financiële arrangementen van het in 2022 gepubliceerde beleidsvoornemen water en bodem sturend.		
2. Belangen behartigen in het kader van klimaatadaptie via de Samenwerkingsagenda 2030 voor o.a. de gebouwde omgeving, natuur en landbouw, een robuust watersysteem en vitaal en kwetsbaar.		
3. Samen met de relevante medeoverheden wordt een tussenevaluatie opgezet (in 2024) halverwege de laatste planperiode van de Kaderrichtlijn Water (KRW) (2022-2027). In de tussentijd werken we mee aan het Impulsprogramma om daarmee te voorkomen dat provincies in gebreke worden gesteld bij het niet halen van de doelen van de KRW.		
4. Belangen behartigen in de Implementatie- en Uitvoeringsagenda Drinkwater van Rijk, IPO, UvW, VNG en VEWIN.		
5. Bijdragen aan regionale waterkeringen ontwikkelprogramma en aan de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) die kennis genereren voor de wettelijke taakuitoefening van provincies inzake waterbeleid.		
6. Invulling geven aan bestuurlijke afspraken rondom Informatiehuis Water (bijdrage en detachering).		
7. Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) voorziet in de nodige hydrologische modellen die voor provincies en partners van essentieel belang zijn bij het maken van beleidsplannen en toekomstscenario's. De bijdrage die hiervoor in de meerjarenraming was opgenomen was te hoog en is daarom verlaagd conform de gemaakte bestuurlijke afspraken.		

1.1.4. Wonen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
Vanuit de gegeven bestuurlijke opdrachten richt de belangenbehartiging op:		
1. Het creëren van de juiste financiële condities t.a.v. onrendabele publieke toppen in woningbouw, bereikbaarheid etc.		
2. Voor provincies verkrijgen van voldoende wettelijk instrumentarium en bevoegdheden in de Wet versterking regie volkshuisvesting. In het algemeen richt het IPO zich op het wegnemen van belemmeringen in (rijks)regelgeving, vernieuwing van (rijks)regelgeving en bijbehorende financiële arrangementen.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
3. Inzet om de monitor over woningbouwopgave af te ronden.		

1.2. Leefomgeving

1.2.1. Gezonde leefomgeving

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Als gezamenlijke provincies op inhoud en rol nadere duiding geven aan het wettelijk kader van een 'gezonde en veilige leefomgeving', als benoemd in de Omgevingswet.		
2. Vanuit het ontwikkelde Integratiekader Gezonde Leefomgeving wordt verbinding gemaakt met (en de provinciale belangen geborgd in) het Programma Gezonde Leefomgeving, zoals beschreven in de Tweede-Kamerbrief van de ministers van VWS en LNV. De wettelijke taken en de bijbehorende instrumenten zijn inzichtelijk gemaakt en de provincies hebben hun beleids- en kerntaken opgepakt met inzet op een gezonde leefomgeving.		
3. IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law): Cofinanciering van projecten met Inspectie Leefomgeving en Transport, Omgevingsdienst.nl, ministerie I&W en EU-partners. Het doel om de deelname aan IMPEL in IPO-verband te financieren is om dit kennisnetwerk in stand te houden en daarmee de gezamenlijke provincies in IPO-verband - en op deze wijze ook de omgevingsdiensten - goed aangehaakt te laten blijven in Europees verband bij dit kennisplatform. Dit draagt bij "het excelleren van de provincies als bevoegd gezag" waar de gezamenlijke provincies op inzetten.		

1.2.2. Veilige leefomgeving

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Coördinatie en monitoring van de uitvoering van de interprovinciale meerjarenagenda van de zes Brzo-Omgevingsdiensten (Besluit Risico's Zware Ongevallen) gericht op verbetering van de uitvoeringspraktijk. Het gaat hier om een goede coördinatie van Brzo-taken door het geformaliseerde BRZO+-samenwerkingsverband, het investeren in kennis- en informatieproducten waaronder de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) en een geïntegreerde informatievoorziening Omgevingsveiligheid.		
2. Uitvoeren van de gezamenlijke agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 met Rijk en gemeenten. Daarnaast een belangenbehartiging in het kader van de herijking voor een agenda omgevingsveiligheid 2025-2028.		

3. Verder professionaliseren van de samenwerking van de Brzo-toezichthouders in het samenwerkingsverband BRZO+ in het kader van het convenant BRZO+.		
4. Implementeren van Omgevingswet-onderdelen die niet beleidsneutraal zijn. Hieronder wordt onder andere verstaan; de implementatie van het instrument aandachtsgebieden (in plaats van groepsrisico), de risicokaart omgevingsveiligheid en met Rijk en decentrale partners investeren in instrumentarium/ verantwoordelijkheidsverdeling van nieuwe ontwikkelingen, zoals cybersecurity bij majeure risicovolle bedrijven.		
5. Belangenbehartiging in het kader van een nieuwe Rijksregeling drugsafvaldumpingen als opvolging van de provinciale drugsafvaldumping-regelingen (t/m 2024).		

1.2.3. Duurzame leefomgeving

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen/lobbyen en bijdragen aan het opzetten en uitvoeren van het Rijks Impulsprogramma Chemische Stoffen. Dit met de inzet op samenwerking tussen de overheidslagen, een intercompartimentale aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, en verbinding naar het thema circulaire economie.		
2. Advies geven aan het Rijk over de rol van provincies als bevoegd gezag ten aanzien van de informatie- en minimalisatieplicht inzake ZZS.		
3. Belangen behartigen t.a.v. de vorming, opzet en verankering van het Kennisplatform 'Afval of grondstof, waarvoor Omgevingsdienst NL een kwartiermaker heeft aangesteld.		
4. Realiseren van de ambities/uitvoering ten aanzien van CO2-reductie en energiebesparing (afpraak Klimaatakkoord) vanuit de provinciale verantwoordelijkheid voor VTH. Waaronder het bijdragen aan implementatie/uitvoering wetsvoorstel 'Verbreding energiebesparingsplicht bedrijven', wetsvoorstel 'Normering werk gerelateerde mobiliteit' en opvolging portefeuilleaanpak energiebesparing.		
5. Belangenbehartiging en afspraken maken in het kader van de inzet van omgevingsdiensten ten behoeve van de vergunningsverlening van bedrijven vallend onder de 'maatwerkafspraken verduurzaming industrie' (onder het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie). Dit in afstemming met Klimaat en Energie.		

1.2.4. VTH-stelsel

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan de uitwerking van het interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH-stelsel (uitwerking adviescommissie Van Aartsen). Er is door de gezamenlijke provincies commitment uitgesproken hier stevig op in te zetten gezien het belang voor de rol en positie van de provincies. Dit zodat dit in lijn is met de provinciale visie op een robuust en toekomstbestendig VTH-stelsel. Binnen het IBP-VTH is IPO trekker van de pijler 'onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving' en levert input aan de andere pijlers.		
2. Borgen dat de aanbevelingen van de projecten waarvoor IPO trekker was in het kader van de Uitvoeringsagenda VTH/aanpak Milieucriminaliteit worden uitgewerkt via het interbestuurlijk programma. Het gaat hier om de professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus (big 8), onafhankelijkheid en implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS; verbinding tussen bestuurs- en strafrecht).		
3. Op basis van de financieringswijze van omgevingsdiensten: onderzoeken op welke wijze de effecten van inzet en beleid meetbaar kunnen worden gemaakt voor het sturen op outcome gericht VTH-beleid.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Vershil
1.1 Ruimte					
1.1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	164.138	194.788	194.788	201.699	-6.911
1.1.2 Omgevingswet	2.952.095	2.922.410	3.017.410	2.972.426	44.984
1.1.3 Water	1.372.537	1.479.962	1.479.962	1.564.204	-84.242
1.1.4 Wonen	401.227	476.149	476.149	493.042	-16.893
1.2 Leefomgeving					
1.2.1 Gezonde leefomgeving	113.606	186.345	186.345	160.324	26.022
1.2.2 Veilige leefomgeving	100.307	119.037	119.037	148.260	-29.223
1.2.3 Duurzame leefomgeving	189.671	225.089	225.089	233.074	-7.985
1.2.4 VTH-stelsel	410.062	611.817	611.817	547.844	63.973
Totaal 1. Ruimte en Leefomgeving	5.703.643	6.215.598	6.310.598	6.320.874	-10.276

2. Bereikbaarheid en Infrastructuur

2.1. Bereikbaarheid en Infrastructuur

2.1.1. Duurzame mobiliteit

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Mobiliteitsbeleid algemeen Inbreng en belangenbehartiging bij de Mobiliteitsvisie van het Rijk, de herijking van het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport), de MIRT-spelregels, de actieagenda vervoersongelijkheid en de te ontwikkelen bereikbaarheidsindicatoren.		
2. Uitvoering Klimaatakkoord Positie houden bij realisatie van de afspraken uit het Klimaatakkoord alsmede de aanvullende bestuurlijke afspraken uit 2023 door: a. (Landelijke) regie, coördinatie en support op de voortgang/realisatie van de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) en waar nodig en zinvol de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) b. Inzet op ontwikkeling van ondersteunend instrumentarium, waaronder fiscaal instrumentarium en betalen naar gebruik, binnen de randvoorwaarden van het provinciale financiële beleid.		
3. Duurzame infrastructuur a. Inbreng bij de implementatie van de nationale samenwerkingsagenda Klimaat neutrale en Circulaire Infrastructuur en het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen b. Belangenbehartiging op basis van de (interbestuurlijke) 2 ^e landelijke prognose vernieuwingsopgave infrastructuur c. Positiebepaling en belangenbehartiging ten aanzien van het nationale stelsel Digitale mobiliteitsdata.		

2.1.2. Openbaar vervoer

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Openbaar vervoer (OV) a. Inzetten op aanvullende rijksbijdragen om het voorzieningenniveau in 2024 op peil te houden en de basis te leggen voor duurzame groei van het OV om haar rol in de transitieopgaven te kunnen oppakken. b. Verder uitwerken TBOV 2040 (Toekomstbeeld OV) en doorontwikkelen als programma met uitwerking voor knooppunten, BRT (Bus Rapid Transit) als een volwaardig alternatief, standpuntbepaling ten aanzien van vervoersarmoede. c. Uitvoering gedeelde agenda publieke mobiliteit decentrale overheden, in samenwerking met DOVA (samenwerkingsverband van decentrale OV-autoriteiten).		

2. Toekomst concessies (NOVB, Nationaal OV-Beraad)		
a. Zeker stellen van bestuurlijke afspraken via NOVB ten aanzien van aanbestedingskalender, sociale veiligheid, toegankelijkheid en Mobility-as-a-Service (MaaS).		
3. Spoor(ordening)		
a. Monitoren en evalueren van (aanvullende) bestuurlijke afspraken afsprakenkader werken voor derden aan spoorinfrastructuur (in situaties waarin provincies (mede-)opdrachtgever zijn).		
b. Standpunt inbrengen op (in)formele consultaties op wetgevingstrajecten en nieuw beleid vanuit de rijksoverheid en realiseren innovatieve aanpak exploitatiekosten Fietsparkeren bij stations.		

2.1.3. Verkeersveiligheid

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Strategisch Plan Verkeersveiligheid Belangen behartigen in relatie tot het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), met inzet op infrastructuur, gedrag én handhaving, en verder opbouwen van risico gestuurde aanpak inclusief onderliggende data over de risico-indicatoren.		
2. Nieuwe ontwikkelingen Indien bestuurlijk gewenst belangen behartigen rondom nieuwe ontwikkelingen als het Meerjarenplan Fietsveiligheid, derde tranche Investeringsimpuls SPV, de aanpak Rijden Onder Invloed, het traject 'extra inzet op verminderen verkeersslachtoffers' en het toelatingskader Licht Elektrische Voertuigen (LEV-Kader) en het RVV 1990.		
3. Implementatie Inbreng van provinciale belangen in de uitvoering van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), de datataskforce verkeersveiligheid, en (mede) implementeren van de richtlijn betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (Road Infrastructure Safety Management, RISM II).		

2.1.4. Fiets

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Nationaal Toekomstbeeld Uitwerken Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF), financieringsstrategie en uitwerken Meerjarige Uitvoeringsagenda Fiets		
2. Fiets parkeren Provinciale inbreng zeker stellen in de 'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen' en waar mogelijk en zinvol inbreng bij de uitvoering bestuursakkoord Fiets parkeren bij Stations.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
3. Knooppunten en nieuwe locaties Belangen behartigen ten aanzien van fiets en fietsparkeren bij (OV-)knooppunten en woningbouwlocaties.		
4. Inbreng in het netwerk Tour de Force.		

2.1.5. Goederenvervoer en Logistiek

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Nieuwe beleidsontwikkelingen Belangen behartigen en standpuntbepaling voor herijking Multimodale Goederenvervoeragenda, Spoorgoederenvervoervisie en Binnenvaartvisie.		
2. Verduurzaming Positiebepaling, en daaruit eventueel volgende belangenbehartiging en steunen van (de verduurzaming) van transport en logistiek, in de context van de Europese Green Deal en het Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit' (o.a. binnenvaart, wegtransport, clean energy hubs, ruimtelijke sturing logistiek/GRIP' (verdozing/verloodsing)).		
3. Vrachtwagenheffing Belangen behartigen t.a.v. de uitvoering van Vrachtwagenheffing en de terugsluis.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
2.1 Bereikbaarheid en Infrastructuur					
2.1.1 Duurzame mobiliteit	2.488.777	757.109	757.109	755.953	1.156
2.1.2 Openbaar vervoer	255.326	303.004	303.004	313.754	-10.750
2.1.3 Verkeersveiligheid	198.790	235.910	235.910	244.280	-8.370
2.1.4 Fiets	181.188	211.229	192.229	112.055	80.174
2.1.5 Goederenvervoer & Logistiek	100.307	119.037	119.037	123.261	-4.223
Totaal 2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	3.224.387	1.626.291	1.607.291	1.549.304	57.987

3. Landelijk Gebied

3.1. Landelijk Gebied

3.1.1. Landbouw

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Gemeenschappelijk Landbouwbeleid</i>		
1. Organiseren van het netwerk van provinciale betrokkenen en het regulier ophalen van ambtelijke- en bestuurlijke knelpunten in de realisatie.		
2. Bewaken van de voortgang van de bestuurlijke afspraken die in 2022 zijn gemaakt over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Zorg dragen voor reguliere bestuurlijke afstemming met het Rijk.		
3. Starten van voorbereiding evaluatie en voorbereiding nieuwe periode.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Perspectief Landbouw</i>		
1. Behartigen belangen bij realisatie landbouwbeleid van LNV en afstemmen beleidsontwikkelingen met andere beleidsopgaven zoals NPLG, stikstof, de realisatie van een gunstige staat van instandhouding natuur en de opgaven uit Klimaatakkoord. Voor provincies is het voor transitie landelijk gebied noodzaak dat perspectief landbouw goed uitgewerkt en geïnstrumenteerd wordt.		
2. Vertalen van de hoofdlijnen uit het Kabinetsplan Landbouw, en het provinciale position paper landbouw en voedsel, in concrete beleids- en uitvoeringsuitwerkingen. De verwachting is dat het Kabinet op basis van het Kabinetsplan Landbouw zal komen tot een uitvoerings- en implementatieagenda waar actieve inzet van IPO en provincies voor noodzakelijk zal zijn. De uitwerking kan betrekking hebben op thema's als ecosysteemdiensten, doelsturing en generiek landbouwbeleid.		
3. Inbrengen van het dossier perspectief landbouw in wetgevingstrajecten, zoals herziening mestwetgeving, pachtwet.		
4. Organiseren kennisuitwisseling tussen provincies op het vlak van verduurzaming van de landbouw.		

Toelichting

Ad 2. 3. 4. De gewenste proactieve inzet op het landbouwdossier komt niet of nauwelijks van de grond vanwege een structurele onderbezetting binnen het team landbouw. Hierdoor blijft het team vooral in de reactieve modus op allerlei voorstellen die vanuit LVVN komen en moeten zelfs daarbinnen steeds bewuste keuzes worden gemaakt in waar we wel en waar niet op reageren. Daarbij wordt al zoveel mogelijk de samenwerking met andere teams binnen IPO gezocht.

Desondanks kunnen we onvoldoende invulling geven aan het als IPO/provincies positioneren op de belangen die we als provincies op dit dossier hebben en staan de medewerkers zelf te veel onder continue druk. Versterking is gewenst om daaraan alsnog invulling te kunnen geven.

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Klimaatakkoord landbouw en landgebruik</i>		
1. Voorbereiden afronding bestuurlijke afspraken, voor zover nog niet vervat in het klimaatakkoord over o.a. regelgeving, instrumenten, middelen en provinciale rol met betrekking tot landbouw, bossenstrategie, natuur en het veenweidedossier. Inhoudelijke inbreng op deze dossiers wordt door provincies zelf geleverd.		
2. Signaleren, adviseren en voorbereiden standpuntbepaling over de activiteiten waar in het klimaatakkoord ook een trekkende of regierol voor provincies is benoemd (met name veenweide en natuurbeleid/bomen, bos en natuur) en bevorderen dat deze ook in samenhang met andere beleidsopgaven wordt opgepakt.		
3. Inbreng leveren in uitwerking afspraken over groen gas/biogas, vanuit landbouwperspectief (zie ook 3.1.2).		

3.1.2. Natuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Programma Natuur</i>		
1. Gezamenlijk met BIJ12, provincies en partners volgen voortgang eerste fase programma natuur, en waar nodig aanvullende bestuurlijke afspraken maken over de voortgang.		
2. Voorbereiden van het gezamenlijke proces voor de totstandkoming van bestuurlijke afspraken die gericht zijn op de uitwerking van de tweede fase van het programma natuur, voor de periode 2023 tot 2030. Zorg dragen voor integratie met trajecten natuurdoelanalyses en PPLG's (Provinciaal Programma Landelijk Gebied).		
3. Samen met het Rijk en partners uit relevante sectoren verder uitwerken van een groei-agenda natuurinclusief met die partijen die het verschil willen maken en hierop al energie zetten (meevaren op de boeg golf van bijvoorbeeld Bouwend Nederland), die kansen benoemt en benut én kaders meegeeft aan de andere maatschappelijke opgaven op het gebied van landbouw, energie, wonen en klimaat.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Natuurwetgeving</i>		
1. Belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk op wettelijke provinciale taak en o.a. inzetten op beleidsneutraliteit implementatie natuur in omgevingswet.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
2. Samen met BIJ12 provincies en Rijk adviseren over beleidsontwikkelingen over stijgende faunaschades (medio 2023), juridische ontwikkelingen faunabeheer (zie ook hierna) en gezamenlijke aanpak ontheffingverlening. Wet Natuurbescherming/Omgevingswet, onder meer ten aanzien van windturbineprojecten.		
3. Toetsen gedragscodes, aanpak invasieve exoten op de provinciale uitvoeringspraktijk en uitvoerbaarheid.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Faunabeleid</i>		
1. Samen met BIJ12 uitwerken en bestuurlijke besluitvorming voorbereiden voor het vaststellen van een geactualiseerd wolverplan.		
2. Samen met BIJ12 adviseren over en ontwikkelen van innovatief en waar mogelijk maatschappelijk gedragen faunabeleid en zorgen voor gezamenlijke standpuntbepaling dat leidt tot minder structurele kosten voor provincies voor faunaschade.		
3. Gezamenlijke inzet formuleren op rijksbeleid ten aanzien van faunabeheer en de jacht, en de verwachte bijbehorende kosten.		

Toelichting

Ad 1. De besluitvorming over het provinciaal wolverplan is uitgesteld van Q4 2024 naar Q1 2025, hetgeen tot de nodige media-aandacht heeft geleid. Provincies hebben daarnaast aangegeven aan te willen sluiten bij de door de staatssecretaris van LNV voorgestelde Landelijke Aanpak Wolven. Over de financiering van de landelijke activiteiten daarvan hebben provincies evenwel nog geen gedragen afspraak met het Rijk.

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Natuurbeleid inclusief Natuurpact</i>		
1. Provinciale belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk en hierover afstemmen via werkgroepen met de provincies. Afstemmen nieuwe beleidsontwikkelingen met provincies, onder andere Agenda Natuurinclusief.		
2. Opleveren jaarlijkse voortgangsrapportage natuur, samen met BIJ12. Dit betreft een rapportage voor Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken in het natuurpact. Ondersteunen bij implementeren van afspraken taskforce versnelling Natuurpact.		
3. Uitwerken derde lerende evaluatie Natuurpact, en gezamenlijke beleidsmatige uitwerking van een aanpak van de aanbevelingen van de 3e lerende evaluatie Natuurpact, mede in relatie met de andere opgaven in de ruimtelijke omgeving		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
4. Indien noodzakelijk leiden bovenstaande stappen tot actualisatie van de afspraken over natuur in het Natuurpact.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>EU-biodiversiteit (inclusief Natura2000)</i>		
1. Als belangenbehartiger van provincies input inbrengen in EU-besluitvorming biodiversiteit. EU-kaders zijn van grote impact op provinciale beleidsinvulling.		
2. Inbreng voorbereiden voor landelijke trajecten, waaronder het strategische plan Natura2000 (N2000) en het beleidskader doelwijziging.		
3. Gezamenlijke inzet uitwerken en ondersteunen ten aanzien van de nieuwe EU-verordening natuurherstel. Organiseren afstemming provincies en Rijk en voorbereiden besluitvorming over onderdelen waar gezamenlijke uitwerking noodzakelijk is.		
4. Organiseren gezamenlijke processen ter afstemming en vaststelling van de beleidsstukken voortkomende uit de actualisatie van doelensysteem N2000, inclusief inbreng in NPLG.		
5. Faciliteren kennisuitwisseling over voortgang en voert regie op verbetering van de afstemming van de provincies met andere voortouwnemers van N2000-beheerplannen.		
6. Faciliteren en initiëren pilots tot het opstellen van natuurdoelanalyses.		

3.1.3. Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak</i>		
1. Ondersteunen bij de ontwikkeling van de gebiedsgerichte aanpak en bij de implementatie en uitvoering hiervan in de gebiedsprocessen (zoals het ontwikkelen, opleveren en uitvoeren van de provinciale gebiedsprogramma's).		
2. Bevorderen van kennisdeling en -borging tussen Rijk en provincies over de gebiedsaanpak.		
3. Delen van actuele en relevante data in opdracht van provincies met de buitenwereld.		
4. Voorbereiden van bestuurlijke afspraken over doelen, instrumenten en middelen in het kader van het NPLG en de bijbehorende regieorganisatie.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Strategie en visie landelijk gebied</i>		
1. Leveren van een proactieve bijdrage, samen met betrokken IPO-commissies, aan de ontwikkeling en uitvoering van het NPLG en bijbehorende regieorganisatie.		
2. Ontwikkelen van een strategische agenda waarmee we anticiperen op aankomende bestuurlijke keuzes. Met ontwikkelde scenario's duiden we daarbij ook de consequenties en risico's van deze keuzes.		
3. Verzorgen van beleidsadvies en proactief signaleren van de samenhang met andere beleidsopgaven en het doen van voorstellen voor regie op de samenhang.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium</i>		
1. Ondersteunen bij de ontwikkeling, implementatie en evaluatie van het beleid, regelgeving en instrumentarium voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).		
2. Zorgdragen voor een proactieve toetsing en inbreng op uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid in de voorbereiding op bestuurlijke besluitvorming.		
3. In samenwerking met BIJ12 programma-brede ondersteuning bij kennisontwikkeling, -deling en -borging over Monitoring & Data Stikstof.		
4. In samenwerking met BIJ12 zorgen voor programma-brede provinciale inbreng in de doorontwikkeling en optimalisering van AERIUS als instrument voor toestemmingsverlening.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
3.1 Landelijk Gebied					
3.1.1 Landbouw	465.058	551.900	551.900	571.481	-19.581
3.1.2 Natuur	967.191	956.239	939.239	894.200	45.039
3.1.3 IPSN	1.849.291	2.272.541	2.194.616	2.272.478	-77.862
Totaal 3. Landelijk Gebied	3.281.541	3.780.680	3.685.755	3.738.159	-52.404

4. Klimaat en Energie

4.1. Klimaat en Energie

4.1.1. Coördinatie Klimaat en Energie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Coördinatie van/belangen behartigen ten aanzien van de uitvoering bestuurlijke afspraken Klimaatakkoord en het jaarlijks Klimaatprogramma van het kabinet.		
2. Inbreng in herijking uitvoeringsmiddelen klimaat (CDOKE-regeling) voor 2024 en verder. Inbreng in UDO Klimaat (uitvoeringstoets nieuwe klimaatpakket).		
3. Belangen behartigen ten aanzien van EU-voorstellen zoals Fit for 55 en Repower EU.		
4. Doorontwikkeling data en monitoring op basis van interprovinciale kerndataset en aansluitend op de landelijke klimaatmonitor.		

4.1.2. Regionale Energie Strategie 2.0

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan het halen van de ambities om via de regionale energiestrategieën (RES'en) 35-55 terrawattuur (TWh) grootschalige elektriciteitsproductie op land in 2030 te realiseren door deel te nemen in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) en knelpunten en kansen in te brengen namens de provincies.		
2. Belangen behartigen en adviseren over de voortgang en diverse randvoorwaarden, zoals afstands- en geluidsnormen, voorkeursvolgorde zon, SDE, kwaliteitsbudget, ruimtelijke inbedding en eventuele nieuwe thema's.		
3. Bijdragen aan het kennisnetwerken Shine en Blow. Deze netwerken worden gefaciliteerd door RVO op kosten van IPO.		
4. Voorbereiden interbestuurlijke uitvoeringstafel elektriciteit; gericht op onderhouden netwerk, inzicht krijgen in uitvoeringsproblemen en -kansen.		

4.1.3. Industrie en bedrijventerreinen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen, ondersteunen en adviseren van provincies over de verduurzaming industrie ten behoeve van het realiseren van de klimaatdoelstelling voor de industrie. Rol van de (provinciale) overheid daarbij is het op orde hebben van een toekomstbestendig energiesysteem en de beschikbaarheid van energie-infrastructuur.		
2. Ondersteunen en adviseren provincies bij uitvoering van de Clusters Energiestrategie (CES-en) van de vijf energieclusters en de Cluster6-aanpak.		
3. Voorbereiden bestuurders voor interbestuurlijke Stuurgroep Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (NPVI) en deelname aan voorbereidende ambtelijke overleggen (in afstemming met de programma's Ruimte en Regionale Economie).		

4.1.4. Warmtetransitie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen bij de totstandkoming van de Warmtewet.		
2. Belangen behartigen, ondersteunen en adviseren provincies; organiseren randvoorwaarden voor het realiseren van warmtenetten en voor verduurzaming maatschappelijk en bedrijfsmatig vastgoed. Invullen van liaison-rol in het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie.		
3. Standpuntbepaling en advisering over groen gas en ondersteunen van eventuele provinciale rol bij de implementatie/ruimtelijke inpassing.		
4. Voorbereiden interbestuurlijke uitvoeringstafel gebouwde omgeving; gericht op onderhouden netwerk, inzicht krijgen in uitvoeringsproblemen en -kansen.		

4.1.5. Energie-infrastructuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen en ondersteunen provincies; organiseren randvoorwaarden voor de per provincie op te stellen PMIEK-en (provinciale plannen voor energie-infrastructuur) en acties uit het Landelijk Actieplan Netcongestie (LAN). Het gaat in 2024 onder meer om energiesysteemvisies en PMIEKS 2.0.		
2. Interbestuurlijk regie voeren op alle ontwikkelingen rond het energiesysteem.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
3. Belangen behartigen ten aanzien van diverse beleidsontwikkelingen en kamerbrieven ten aanzien van energie-infrastructuur, waaronder bestuurlijke het landelijk Programma Energie Hoofdstructuur (PEH) en het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) in afstemming met diverse 'vragende partijen zoals RES, NPLW, Mobiliteit en Industrie. Inbrengen van de ruimteclaim van energie in de ruimtelijke voorstellen en uitwerken van instrumenten om realisatie van energie-infrastructuur te versnellen. Dit in afstemming met Wonen, Mobiliteit en Regionale Economie.		
4. Voorbereiden interbestuurlijke uitvoeringstafel elektriciteit en het BO MIEK.		
5. Gezamenlijke inzet op waterstof en het ontsluiten van regionale distributie voor initiatieven in provincies (vervolg van de in 2023 gestarte pilots). Inclusief bijdrage leveren aan en provincies adviseren over de nationale routekaart waterstof en de uitvoering van het nationaal waterstofprogramma.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
4.1 Klimaat en Energie					
4.1.1 Coördinatie Klimaat en Energie	319.158	378.755	378.755	392.193	-13.438
4.1.2 Regionale Energie Strategie 2.0	490.573	411.220	426.220	425.810	410
4.1.3 Industrie en bedrijventerreinen	242.560	287.854	287.854	298.067	-10.213
4.1.4 Warmtetransitie	410.346	486.971	486.971	504.248	-17.277
4.1.5 Energie-infrastructuur	145.901	173.145	173.145	179.288	-6.143
Totaal 4. Klimaat en Energie	1.608.537	1.737.945	1.752.945	1.799.605	-46.660

5. Regionale economie en Cultuur

5.1. Regionale economie

5.1.1. Regionaal economisch beleid

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Innovatie in de regio Inzet op regionale verankering en sterke positionering van de rol van de provincies bij het innovatiebeleid in de regio. Dit vertaalt zich in de herziening van het Kennis- en Innovatie Convenant (KIC) en de Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's) waarbij nadrukkelijker het accent komt te liggen op valorisatie in de regio met een actieve rol voor provincies en ROM's. Dit vertaalt zich eveneens in een actieagenda gericht op systeemverandering van de dienstverlening richting breed en innovatief MKB in lijn met de adviezen van het Comité voor Ondernemerschap. Speciale aandacht is nodig structurele oplossingen voor het co-financieringsvraagstuk en de invulling van gezamenlijk opdrachtgeverschap met EZK ten aanzien van de bovenregionale agenda van de ROM's.		
2. Europese Structuurfondsen Belangenbehartiging door IPO/HNP om post-2027 tot een zo groot mogelijke nationale envelop structuurfondsen voor Nederland te komen, alsmede meer middelen voor grensoverschrijdende en transnationale programma's (Interreg) en voldoende investeringsmiddelen voor klimaat en groene transitie en digitalisering. Inhoudelijk richten IPO/HNP zich op het keren van de centralisatietrend bij het cohesiebeleid, alsmede het realiseren dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid. Ook ontwikkelde regio's moeten van innovatie-instrumenten gebruik kunnen blijven maken.		
3. Regionale Arbeidsmarkt Belangenbehartiging voor erkenning en integrale financiering voor de regionale HCA-aanpakken (Human Capital Agenda) als waardevolle aanvulling op het traditionele arbeidsmarktbeleid, waarmee deze regionale structuren meer benut worden bij het opstellen en de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid.		

Toelichting

Ad 2. Europese structuurfondsen

Vanuit IPO is hier geen capaciteit voor beschikbaar geweest in 2024. Door verdere invulling van de bezetting in het team REC zal dit punt komend jaar aandacht krijgen.

Ad. 3 Regionale Arbeidsmarkt

De subsidie van SZW voor oprichting van een tijdelijke werkorganisatie om talentfondsen te ondersteunen is niet doorgestaan, met name door blokkade van sociale partners. Daardoor mocht nu gezocht worden naar andere wegen middelen om dit verder te brengen.

5.1.2. Digitale economie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Werkagenda digitale economie Uitvoering geven aan de werkagenda digitale economie, waarin kennisdeling en belangenbehartiging ten aanzien van voor regionale economie relevante thema's zijn opgenomen, zoals het versnellen van de connectiviteit van het platteland en kleine gemeenten, cyberweerbaarheid van het MKB, sleuteltechnologieën en de digitale infrastructuur. De agenda zal in de komende periode op basis van prioritering van provincies, medeoverheden en maatschappelijke partners worden herzien.		

5.1.3. Circulaire economie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Bestuurlijke afspraken NPCE Versnellen van de circulaire economie in de regio onder meer middels de invulling en uitvoering van bestuurlijke afspraken die zijn gekoppeld aan het NPCE (Nationaal Programma Circulaire Economie). Invulling geven aan de in 2023 gemaakte bestuurlijke afspraken met het Rijk inzake de uitvoering van het Nationaal Plan Circulaire Economie.		
2. Krachtenkaart Circulaire Economie Belangenbehartiging ten bate van het versterken van regierol van provincies in de regio om zo de ontwikkeling richting een circulaire economie te versnellen. Waaronder de realisatie van de 5 gezamenlijk ontwikkelpaden van de Krachtenkaart Circulaire Economie (CE) waaraan de gezamenlijke provincies zich verbonden hebben, waaronder het samen met VNG, UvW en I&W komen tot een aanpak voor circulair inkopen en aanbesteden.		
3. Ondersteuning MKB Middels coördinatie en begeleiding zorgen dat door provincies uitvoering gegeven wordt aan de afspraken tussen Rijk en provincies om het MKB te ondersteunen in de transitie naar Nederland Circulair in 2050, door op basis van de Krachtenkaart Circulaire Economie o.a. regionale circulaire ecosystemen te versterken.		

Toelichting

Ad 1. Bestuurlijke afspraken NPCE (Krachtenbundeling Rijk-medeoverheden)

Verwachting was dat de bestuurlijke afspraken Krachtenbundeling eind 2023 getekend kon worden. Tijdens het intensieve proces bleek met name de VNG moeite om dit in de diverse achterban goed af te stemmen en heeft vooral gestuurd op minder krachtige afspraken. De ondertekening vond plaats op 20 maart jl. tijdens de nationale dag van de CE

5.1.4. Ruimtelijke economie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Ruimte voor werklocaties Belangenbehartiging op de rol en positie van provincies op het onderwerp ruimtelijke economie-werklocaties, met de focus op bedrijventerreinen. Daarmee wordt het economisch perspectief ingebracht in de opgaven en transitie in het ruimtelijk domein, onder meer middels specifieke stapelkaarten.		
2. GRIP op grote bedrijfsvestigingen (incl. datacenters) Belangenbehartiging en coördinatie ten aanzien van de uitvoering door provincies van de bestuurlijke afspraken Grip op grote bedrijfsvestigingen en het vervolg daarop binnen het Nationale Programma Ruimtelijke Economie. Afsproken is het omgevingsbeleid voor grootschalige bedrijfsvestigingen met name op het gebied van clustering, sturen op regionale en nationale meerwaarde én selectiviteit, te versterken. Toegewerkt wordt onder meer naar een gezamenlijke, landelijke beleidslijn.		

5.2. Cultuur

5.2.1. Cultuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Via belangenbehartiging proactief inzetten op de rol van provincies waarbij wordt ingezet op heldere positionering en wettelijke verankering van de rol van provincies in het landelijk cultuurbeleid en vernieuwing van de bestuurlijke afspraken.		
2. Adviseren en belangenbehartiging over BIS 2025-2028 (Culturele Basisinfrastructuur) en Vernieuwing van het Rijkscultuurstelsel met aandacht voor de rol van de provincies, regionale component, werking subsidieregelingen, cultuurregio's en faciliteren van standpuntbepaling en kennisuitwisseling.		
3. Borgen van de provinciale belangen en een proactieve en agenderende rol van de gezamenlijke provincies richting de steltelpartners OCW en VNG in het cultuurbestel en derden zoals de Raad voor Cultuur, Kunsten'92 en anderen.		

5.2.2. Cultuureducatie en -participatie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Voor OCW-aanspreekpunt zijn voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) 2021-2024 en afspraken maken (incl		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
matchingsafspraken) voor de provincies over een nieuw programma CMK voor periode 2025-2028 en rol vervullen voor faciliteren kennisuitwisseling.		
2. Borgen van de provinciale belangen in de herijking van het bestuurlijk kader cultuur en onderwijs met daarbij aandacht voor de curriculum vernieuwing.		
3. Namens de gezamenlijke provincies betrokken in de beleidsontwikkeling van een nieuw Rijkskader voor cultuur, waar cultuureducatie een onderdeel van is.		
4. Borgen van de provinciale belangen in de vernieuwing van bestuurlijke afspraken voor Cultuurparticipatie waaronder een Nationaal Akkoord voor brede cultuurbeoefening waar Cultuureducatie onderdeel van is en IPO gevraagd is mede partner in te zijn.		

5.2.3. Erfgoed

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Vernieuwing bestuurlijke afspraken met als richtlijn de interprovinciale position paper erfgoed; waaronder middelen voor de grote restauraties en een meer gemeenschappelijk programma Rijk en provincies.		
2. Inzetten op versterking van de verbinding van erfgoed met ruimtelijke opgaven met als inzet versterking en bestendiging van het programma Erfgoed Deal (waaronder vrijkomende monumenten als kerken).		
3. Borgen van de provinciale belangen in de nieuw vast te stellen bestuurlijke afspraken over restauraties en de uitvoeringsorganisatie met Rijk en VNG.		
4. Aansluiting van erfgoed borgen bij de transitie opgaven Ruimtelijke Ordening (Kamerbrief), inzake de grote transities Wonen en Bereikbaar, Klimaat- en energie zoals bij verduurzaming, landschappen en natuur en kwaliteit van de leefomgeving. Zoals benoemd in de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening van 17 mei 2022 waarin de borging van erfgoed bij de transitie-opgaven is benoemd.		
5. Afstemming rol provincies in de uitvoering van het FARO-verdrag waarbij cultureel erfgoed geborgen wordt in een maatschappelijke context.		

Toelichting

Ad 1. De uit de rapportage naar voren gekomen benodigde extra middelen komen naar verwachting niet beschikbaar. Er zullen scenario's worden ontwikkeld over de omgang met het tekort aan middelen.

5.2.4. Bibliotheekstelsel en innovatie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Op basis van de wettelijke taak in de Wet Stelsel openbare bibliotheken (WsoB) werken de provincies samen aan de uitvoering rol en positie inzake innovatie, IPO faciliteert kennisuitwisseling tussen de provincies.		
2. IPO werkt op basis van het bibliotheekconvenant samen met OCW, VNG, Koninklijke Bibliotheek, SPN en VOB, en behartigt en borgt de provinciale belangen, stemt af en faciliteert kennisuitwisseling tussen de provincies.		
3. IPO bood aanvullend een platform zodat provincies in afstemming - in het kader van de SPUK bibliotheken- de ondersteuning van gemeenten door POI's hebben gerealiseerd.		
4. Samen met VNG en andere stelselpartners inzetten op de opgave uit het regeerakkoord, dat in iedere gemeente een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening aanwezig is en daartoe nodige lobby-inzet en belangenbehartiging.		
5. Borgen en behartigen van de provinciale belangen in proces van wetswijziging (WsoB) met een zorgplicht voor provincies en mogelijke toezichthoudende taak (IBT) met ingang van 2025. IPO faciliteert standpuntbepaling om te komen tot een goede omschrijving van de zorgplicht in de WsoB en onderhandelt over de bijbehorende financiële afspraken die samenhangen met de uitvoering van de zorgplicht en het toezicht.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
5.1 Regionale economie					
5.1.1 Regionaal economisch beleid	443.429	506.456	506.456	524.272	-17.816
5.1.2 Digitale economie	124.464	137.658	137.658	109.814	27.844
5.1.3 Circulaire economie	198.087	183.264	183.264	170.436	12.827
5.1.4 Ruimtelijke economie	244.870	181.809	255.809	225.215	30.594
5.2 Cultuur					
5.2.1 Cultuur	91.188	108.216	108.216	112.055	-3.839
5.2.2 Erfgoed	63.832	75.751	75.751	78.439	-2.688
5.2.3 Bibliotheekstelsel en innovatie	27.356	32.465	32.465	33.617	-1.152
Totaal 5. Regionale economie en Cultuur	1.193.225	1.225.618	1.299.618	1.253.848	45.770

6. Financiën en Openbaar bestuur

6.1. Financiën en Openbaar bestuur

6.1.1. Financiële en bestuurlijke verhoudingen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Afspraken over een stabiel, robuust eigen belastinggebied m.i.v. 2030 (bij vervallen van Betalen naar Gebruik).		
2. Gezamenlijke uitwerking met het rijk van een nieuwe financieringssysteem (voor decentrale overheden) die na 2025 operationeel dient te worden.		
3. Een voor de uitvoering van de transities geëigend uitkeringsstelsel, met minimale uitvoeringslasten en maximale beleidsvrijheid, en geen verplichte cofinanciering, alsook voldoende financiële middelen voor de grote opgaven en transities, in kaart gebracht door artikel 2- wet Financiële verhoudingenonderzoeken.		
4. Actualisatie verdeelmodel Provinciefonds.		
5. Overige onderwerpen zoals: a. Implementeren aanbevelingen beleidsdoorlichting BTW-compensatiefonds (2021) gericht op verbeterde werking van het fonds voor de provincies; monitoren en daarbij beperken fiscale risico's verzelfstandiging Prorail; b. Instellen van een leerstoel financiële verhoudingen (€ 25.000 per jaar) samen met rijk en decentrale overheden; Herijken van de EMU-saldonorm voor de komende jaren; en interbestuurlijke samenwerkingsinitiatieven.		
6. Wettelijke taken uitvoeren bij consultaties en wetgeving die zich in 2024 aandienen, en proactief signaleren en, desgewenst, lobbyen bij de Staten-Generaal.		

Toelichting

Ad 2.

- De BBP-systematiek is ingevoerd bij voorjaarsnota 2024 per 1-1-2024; er is nog verschil van mening tussen rijk en koepels over de gehanteerde techniek voor bepaling van de accressen. Afspraken in voorjaarsnota 2024 zijn gerespecteerd in het regeerakkoord Schoof.
- De opschalingskorting verdwijnt met ingang van 2024.
- De onderzoeken voor Natuur, OV, Infra en REC om na te gaan of ontwikkeling van BBP voldoende meebeweegt met de kosten van deze thema's zijn opgestart.
- Geen uitbreiding belastinggebied, waardoor een nieuwe financieringssysteem niet van de grond komt.

Ad 3.

- De wetswijziging aanpassing Uitkeringsstelsel is een jaar uitgesteld, invoering nu voorzien per 1-1-2026.

- Maatregel van het kabinet Schoof over de SPUK's (werd bekend in oktober) is een belangrijke oorzaak voor vertraging van de invoering van de wet: zoveel mogelijk omzetten naar het Provinciefonds tegen 10% korting. Het doel, grotere beleidsvrijheid en lagere uitvoeringslasten lijken echter niet te worden gerealiseerd.

Ad 4.

De ROB adviseert dat de fondsbeheerders het voortouw nemen bij de invoering van het verdeelmodel, die nu is voorzien per 1-1-2026 (september 2024). Hierdoor is invoering van het nieuwe verdeelmodel per 1-1-2025, zoals gewenst door de provincies, niet meer haalbaar.

6.1.2. Compensatie Zeeland

Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 miljoen ter aanvullende compensatie op de uitkering uit het Provinciefonds. De weeffout in het verdeelmodel provinciefonds heeft betrekking op het peiljaar (2008) dat gehanteerd is voor de bepaling van het veronderstelde rendement op dividend. Dividendinkomsten zijn onderdeel van de Overige Eigen Middelen die ingehouden worden op de provinciefondsuitkering.

In het IPO-bestuur van 12 mei 2022 is op advies van de BAC Financiën besloten om de gezamenlijke afspraak over de compensatie voor Zeeland als gevolg van de technische weeffout in het huidige model te continueren totdat een nieuw verdeelmodel Provinciefonds in werking is getreden.

In de BAC FOB en vervolgens het IPO-bestuur van juli 2024 is voorts besproken:

“De voorzitter van de BAC Financiën & Openbaar Bestuur (FOB) meldt dat – binnen de context van het realiseren van een nieuw verdeelmodel Provinciefonds – Zeeland in de BAC FOB heeft aangegeven bereid te zijn af te zien van de compensatie per 01-01-2025. In de BAC FOB is daarbij wel benadrukt dat het noodzakelijk is eenieder zich tot dat moment aan de hierover bestuurlijk gemaakte afspraken houdt. Het bestuur neemt kennis van deze mededeling.”

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Uitvoering geven aan de afspraak over de compensatie voor Zeeland.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
6.1 Financien en Openbaar bestuur					
6.1.1 Financiële en bestuurlijke verhoudingen	1.934.597	1.391.049	1.197.049	1.220.356	-23.307
6.1.2 Compensatie Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
Totaal 6. Financien en Openbaar Bestuur	8.634.597	8.091.049	7.897.049	7.920.356	-23.307

7. Digitalisering

7.1. Digitalisering

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. <i>Belangenbehartiging digitalisering</i> : activiteiten die passen bij het kernprofiel van het IPO (lobby en belangenbehartiging) en daarom een structurele plek krijgen in een nieuw programma “Digitalisering”. In dit kader wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de Interbestuurlijke Datastrategie, de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, de Nederlandse Cyber Security Strategie, de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren van de Staatssecretaris voor Digitalisering en Koninkrijksrelaties, en de Agenda Digitale Samenleving van het Rijk.		
2. <i>Doorlopende meerjarige verplichtingen</i> : een aantal van de activiteiten in het voormalige programma IDA blijven vanwege meerjarige verplichtingen doorlopen in de komende coalitieperiode.		
3. <i>Activiteiten passend in profiel BIJ12</i> : een deel van de activiteiten betreft de ontwikkeling van data- en informatieproducten voor de transitie in de fysieke leefomgeving en integrale gebiedsplannen. Deze taken passen in het profiel van BIJ12 en kunnen indien uw bestuur daartoe besluit op termijn worden ondergebracht bij BIJ12.		

7.1.1. Belangenbehartiging digitalisering

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. <i>Signalering</i> van (consequenties van) Europese en Nederlandse digitaliseringswetgeving. De belangenbehartiger digitalisering werkt hierbij nauw samen met de werkgroep Digitalisering van het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel, inclusief strategische advisering aan provincies ten behoeve van de implementatie van digitaliseringswetgeving.		
2. <i>Standpuntbepaling en lobby op gebied van digitalisering</i> : ontwikkeling van een proactieve lobbyagenda op het gebied van digitalisering, voorbereiding van inbreng bij de Tweede Kamer (in het bijzonder de Vaste Kamercommissie Digitale Zaken) en het Europees Parlement/de Europese Commissie. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de koepels van de waterschappen en gemeenten.		
3. <i>Netwerken</i> via deelname aan relevante congressen en evenementen, en lidmaatschap van o.a. de Nederlandse AI-coalitie en iBestuur.		

7.1.2. Doorlopende meerjarige verplichtingen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. <i>Algoritmeregister</i> Aansluiting van de provincies en de vereniging IPO op het nationaal algoritmeregister (uitvoering in 2023-2024).		
2. <i>Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS) en Beleidsvisie Zicht op Nederland (ZoN)</i> Strategische advisering en belangenbehartiging bij uitvoering van de doelen in de IBDS (looptijd tot 2030) en de Beleidsvisie ZoN voor de doorontwikkeling van het stelsel van geo-basisregistraties (looptijd tot 2026) van het ministerie van BZK.		
3. <i>Single Digital Gateway (SDG) verordening</i> Strategische advisering aan/ coördinatie van inspanningen van provincies om te voldoen aan de Europese Single Digital Gateway (SDG) verordening. Voor 2024 betreft dit de realisatie van digitale aanvraagprocedures voor provinciale producten en diensten in scope van de SDG (Annex II) en het inregelen van gebruikersondersteuning (Annex III).		
4. <i>Wet open overheid (Woo)</i> Strategische advisering aan/coördinatie van inspanningen van provincies om te voldoen aan de Wet open overheid (Woo) in het kader van het interbestuurlijke programma Wet open overheid (looptijd tot 2027), inclusief aansluiting op de zogenaamde "Woo-index" voor actieve openbaarmaking van documenten in informatiecategorieën waarvoor dit op grond van de wet verplicht is.		
5. <i>Interprovinciaal CSIRT</i> Aansluiting van provincies en de vereniging IPO op het Landelijk Dekkend Stelsel voor cyber security in de vorm van een interprovinciaal Cyber Security Incident Response Team (IP-CSIRT). Dit gebeurt in het kader van de Europese Network and Information Security Directive (NIS2) en de Nederlandse Cyber Security Strategie (NLCS). De instelling van een dergelijk IP-CSIRT vergt vanwege de incidentele en structurele lasten die dit met zich meebrengt een separaat besluit van het IPO-bestuur. De business case op grond waarvan dit besluit kan worden genomen wordt in het vierde kwartaal van 2023 aan uw bestuur aangeboden.		
6. <i>Wet digitale overheid (Wdo)</i> Strategische advisering en coördinatie implementatie provincies voor de Wdo, die per 1 juli 2023 is ingegaan. De Wdo wordt de komende jaren in tranches ingevoerd. In 2024 zijn activiteiten voorzien op het gebied van definitie van betrouwbaarheidsniveaus, mogelijk maken van nieuwe inlogmethodes voor provinciale digitale dienstverlening en implementatie van beveiligingsstandaarden in het licht van deze wet.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
7. <i>Herziening Wet hergebruik overheidsinformatie (Who)</i> Betreft de implementatie van de Europese Open Datarichtlijn in Nederlandse wetgeving. In Nederland gebeurt dit in de vorm van een aanpassing van de bestaande Who. Deze herziening wordt in de loop van 2023 verwacht en naar verwachting gaat de wet in 2024 in.		
8. <i>Dutch Societal Innovation Hub (DSIH):</i> In januari 2022 besloot het IPO-bestuur tot deelname aan dit meerjarige project van IPO, VNG en vijf Nederlandse innovatie-ecosystemen. De DSIH stimuleert samenwerking bij de inzet van data en digitale technologie op de Europese missies klimaatneutrale steden en regio's, klimaatadaptatie, gezonde bodem en biodiversiteit. In 2024 wordt een community of best practices ontwikkeld die zich richt op innovatief aanbesteden, missiegedreven programmeren, cross-sectoraal samenwerken, toegang tot Europese financiering en digitaal twinning. Vanuit de innovatie-structuur van de DSIH worden trainingen en kennissessies (o.a. voor statenleden), innovatiemethodieken en experimenteervormen (bijvoorbeeld hackatons) aangeboden. Met deze activiteiten ondersteunt de DSIH maatschappelijke opgaven van provincies, zoals de woningbouwopgave en circulaire economie. Het project kent een initiële looptijd tot en met 2025 en kan daarna tweemaal met twee jaar worden verlengd.		
9. <i>Interprovinciale Ethische Commissie</i> Onafhankelijke commissie die in januari 2022 is ingesteld bij het werkbezoek van de Staatssecretaris voor Digitalisering en Koninkrijksrelaties aan de gezamenlijke provincies. In het bestuursprogramma dat later dit jaar aan uw bestuur wordt voorgelegd wordt het inhoudelijke werkprogramma van de Interprovinciale Ethische Commissie voor 2024 geconcretiseerd.		

Toelichting

Ad 5 Interprovinciaal CSIRT: het CSIRT van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) van het ministerie van JenV is aangewezen als sectoraal CSIRT voor de provinciale bestuurslaag. In de praktijk kan het NCSC echter niet de voor provincies benodigde diensten leveren. Daarom wordt momenteel een alternatief onderzocht (gezamenlijk aanbesteden van een interprovinciaal Security Operations Centre/SOC). Dit leidt echter wel tot vertraging.

7.1.3. Activiteiten passend in profiel BIJ12

Geplande output 2024		
1. De informatiepositie van provincies ontwikkelt zich, zodat zij hun ruimtelijke voorstellen in het kader van het NOVEX-programma blijvend optimaal kunnen vormgeven, en integrale beleidsontwikkeling voor de opgaven in de fysieke leefomgeving kunnen baseren op feitelijke gegevens en informatie. Daarbij is geborgd dat de ruimtelijke voorstellen van afzonderlijke provincies vergelijkbaar zijn en gezamenlijk optellen tot een landelijk beeld, en wordt interbestuurlijk samengewerkt met Rijk en medeoverheden.		

Geplande output 2024			
2.	Provincies maken optimaal gebruik van de sterke kwalitatieve en financiële business case voor gezamenlijke aanbesteding van ICT (raam)contracten, en beschikken over een sterke inkoop- en contractmanagementfunctie voor dit doel bij BIJ12.		
3.	Provincies beschikken over een gedeeld platform voor de ontwikkeling van competenties op het gebied van digitaal leiderschap en digitale vaardigheden van medewerkers.		

Toelichting

Ad 1 Informatiepositie: de hiervoor ontwikkelde “Datagedreven aanpak voor integrale gebiedsplannen” bleek bij een rondgang langs de Ambtelijke Adviescommissies binnen IPO onvoldoende aan te sluiten op de daadwerkelijke informatiebehoefte vanuit de maatschappelijke opgaven van de gezamenlijke provincies (afzonderlijk en in onderlinge samenhang). Opdracht is daarom in de loop van 2024 opnieuw in de markt gezet. Inmiddels is er een succesvolle doorstart geweest.

Ad 3 Ontwikkeling competenties: Er is een werkgroep digitaal slagvaardige medewerker actief, met deelname vanuit meerdere provincies. Duidelijk opdrachtgeverschap vanuit de HR-kolom ontbreekt echter. Dit verdient aandacht bij de herziening van het werkplan Digitalisering begin 2025. Het genoemde “platform” suggereert een digitale voorziening. Het ligt momenteel niet in de lijn der verwachting dat provincies hiervoor zelf iets gaan inrichten. Eerder zal worden aangesloten bij voorzieningen op rijksniveau. Hierover wordt met het Rijk gesproken in het licht van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (prioriteit Digitaal Vakmanschap).

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
7.1 Digitalisering					
7.1.1 Belangenbehartiging digitalisering	911.894	870.074	935.074	869.402	65.672
7.1.2 Doorlopende meerjarige verplichtingen	907.412	1.293.059	1.209.059	1.205.075	3.984
7.1.3 Activiteiten passend in profiel BIJ12	1.054.250	1.303.001	1.139.001	871.027	267.974
	2.873.556	3.466.135	3.283.135	2.945.505	337.630

8. Werkgeverszaken

8.1. Werkgeverszaken

8.1.1. CAO

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Afsluiten nieuwe cao, implementeren, monitoren, evalueren en doorontwikkelen cao-afspraken.		
2. Ondersteunen Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie voor nieuwe cao.		

Toelichting

Ad 1 en 2: Door vertrek van de programmamanager kort na de komst van twee nieuwe medewerkers ontbrak het eind 2024 binnen IPO Werkgeverszaken aan historisch kennis. Er is in de tussentijd en met het oog op het aankomend cao-proces een ervaren interim-programmamanager aangetrokken en er is vanuit de provincies versterking gezocht en gevonden van collega's met eerdere cao-ervaring. Ook binnen de BOD is nauw betrokkenheid o.a. met het oog op eerdere ervaringen bij de totstandkoming van de provinciale cao. Ondertussen wordt ook geworven voor een structurele vervanger van de programmamanager en brengen we in beeld wat nodig is voor een toekomstgerichte invulling van werkgeverszaken bij het IPO.

8.1.2. Goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Lobbyen/belangen behartigen namens de samenwerkende provincies voor goed publiek werkgeverschap via Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW).		
2. Afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding cao- en pensioenonderhandelingen en consultatie wetgeving.		
3. Consultatie wetgeving (wettelijke taak).		
4. Afstemmen met AAC Werkgeverszaken m.b.t. ontwikkeling provinciale organisaties en goed werkgeverschap.		
5. Borgen werking van en bemensing gezamenlijke inter- respectievelijk bovensectorale geschillenbeslechting.		

Toelichting

Ad 1 en 2: Door het vertrek van de programmamanager, de komst van nieuwe medewerkers die nog moeten worden ingewerkt en de benodigde aandacht voor de aankomende cao-onderhandelingen moeten er meer dan anders werkzaamheden worden geprioriteerd. Gekeken wordt of er vanuit de AAC versterking kan komen voor de belangenbehartiging via ZPW en afstemming met medeoverheden.

8.1.3. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen voor rechtspositie politiek ambtsdragers (provinciale sector).		
2. Bijdragen leveren aan consultatie wetgeving en beleid politiek ambtsdragers (met name voor pensioen).		
3. Voorbereiden aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).		

Toelichting

Ad 1, 2, 3: Door vertrek van de programmamanager, de komst van twee nieuwe medewerkers die nog moeten worden ingewerkt en de benodigde aandacht voor de aankomende cao-onderhandelingen moeten er meer dan anders werkzaamheden worden geprioriteerd. Als het gaat om de rechtspositie en integriteit van politieke ambtsdragers is tijdelijk meer dan anders meegelift op de VNG.

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
8.1 Werkgeverszaken					
8.1.1 CAO	427.950	447.492	447.492	304.689	142.804
8.1.2 Goed prov./publiek werkgeverschap	279.492	259.954	259.954	235.813	24.142
8.1.3 Rechtspos./int. pol. ambtsdragers	72.950	64.929	64.929	67.233	-2.304
Totaal 8. Werkgeverszaken	780.393	772.376	772.376	607.734	164.642

9. Bestuurs- en Verenigingszaken

9.1. Bestuurszaken

9.1.1. Strategische kennisfunctie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Het versterken van de interprovinciale kennis- en leerfunctie: Versterken van de uitwisseling van 'best practices' tussen de provincies, en ook tussen de provincies en andere relevante partners, en versterken van het onderlinge en gezamenlijke leerproces rondom bijvoorbeeld de gebiedsgerichte uitwerking van de grote transitie. Vanuit het IPO nemen we als provincies ook deel aan het Schilthuisfonds (€ 15.000 per jaar) en aan de Leerstoel 'Financiële verhoudingen' i.o. (€ 25.000 per jaar) aan de Universiteit van Leiden. De strategische kennisfunctie is onderdeel van het bestuursbesluit Naar meer Slagvaardigheid en maakt integraal onderdeel uit van alle programma's.		

9.1.2. Europa

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Met het HNP belangen behartigen op dossiers agrofood, klimaat en energie, regionale economie/digitalisering, gezonde en duurzame leefomgeving, circulaire economie, mobiliteit én leveren bij EU-instellingen input gericht op de provinciale agenda, een gebiedsgerichte aanpak en voldoende EU-budget.		
2. Met het HNP zorgdragen voor afstemming en inbreng voor de BNC-fiches (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) met provincies. Samen met de VNG en UvW de positie van decentrale overheden verstevigen in de fase van Nederlandse standpuntbepaling en de interbestuurlijke samenwerking op Europese dossiers met het Rijk optimaliseren onder meer door gezamenlijke inbreng te leveren voor de nieuwe Europese Commissiefase 2024-2029.		
3. Het Kenniscentrum Europa Decentraal (KED) en het HNP publiceren de wekelijkse Europese Ster en het KED beheert de online EU-fondsenwijzer 2021-2027 (initiatief HNP/IPO) en verleent juridisch advies inzake staatssteunvraagstukken en de provinciale impact van Europese wetgeving waaronder de Green Deal voorstellen.		

9.2. Verenigingszaken

9.2.1. Vitale Vereniging

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Evenementen (waaronder jaarcongres, AV-bijeenkomsten, technische briefings).		
2. Netwerk-functie (relatie met Staten, themabijeenkomsten, gezamenlijke bijeenkomsten met rijk en decentrale overheden).		
3. Aandacht voor de verdere uitwerking van het rapport 'Naar meer slagvaardigheid' ten aanzien van de betrokkenheid van de Statenleden in het algemeen en de AV in het bijzonder (verbeterde informatievoorziening bijvoorbeeld door nieuwsbrieven en podcast, fysieke bijeenkomsten met de Griffies).		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
9.1 Bestuurszaken					
9.1.1 Strategische kennisfunctie	0	123.216	223.216	112.055	111.161
9.1.2 Europa	871.098	961.779	981.779	1.002.830	-21.051
9.2. Verenigingszaken					
9.2.1 Vitale vereniging	307.178	472.122	497.122	524.663	-27.541
Totaal 9. Bestuurs- en Verenigingszaken	1.178.275	1.557.118	1.702.118	1.639.548	62.569

10. Overig

10.1. Overig

10.1.1. Werkbudget en stelposten

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
Het werkbudget is voor "out of pocket" uitgaven die wel te verwachten zijn op beleidsopgaven, maar die op voorhand niet specifiek waren beklemd.	n.v.t.	

10.1.2. Loon- en Prijscompensatie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
De personeelslasten zijn in 2024 verhoogd met 5,2% en de materiële budgetten met 3,9%. In de meerjarenraming houden we rekening met een stelpost.	n.v.t.	

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
10.1 Overig					
10.1.1 Werkbudget en stelposten	109.903	74.002	236.002	77.548	158.454
10.1.2 Loon- en Prijscompensatie	0	0	0	0	0
Totaal 10. Overig	109.903	74.002	236.002	77.548	158.454

Bijlage 1. Bijdrage per provincie

In de tabel hieronder is de bijdrage per provincie op rekeningbasis weergegeven.

[volgt als accountant klaar is met de controle]

Bijlage 2. Afkortingenlijst

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	ambtelijke commissie stikstof
AI	artificial intelligence
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BIS	culturele basisinfrastructuur (vierjarig subsidieverlening aan culturele instellingen)
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CES	cluster energiestrategie
CO2	koolstofdioxide
COELO	onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen

EU	Europese Unie
EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FTK	financieel toetsingskader
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
GWV	grond-, weg- en waterbouw
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBP	interbestuurlijk programma
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPS	interprovinciaal programma stikstof
IPSN	interprovinciaal programma stikstof en natuur
JTF	Just Transition Fund
KIA	kennis- en innovatieagenda
KED	Kenniscentrum Europa Decentraal
KIC	kennis- en innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LEV	licht voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LVN	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LV	landelijke voorziening
LVM	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafpraak energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf
MRB	motorrijtuigenbelasting
MTH	milieu, toezicht en handhaving
N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie

NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPLG	Nationale Programma Landelijke Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
O&F	organisatie & formatie
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie / Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RFF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SDG's	Sustainable Development Goals
SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer
TdF	Tour de Force
Twa	terrawattuur
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen

Werkt voor provincies

Jaarverslag en Jaarrekening 2024

Inhoud

1. Managementsamenvatting	3
1.1. Belangrijke ontwikkelingen BIJ12 in 2024	3
2. Wat hebben we bereikt?	4
2.1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000	4
2.2. Natuurinformatie	5
2.3. Natuurbeheer	6
2.4. Nationale Databank Flora en Fauna	7
2.5. Faunazaken	8
2.6. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG).....	10
2.7. Regeling Drugsafvaldumpingen.....	10
2.8. Gemeenschappelijke BeheerOrganisatie (GBO).....	10
2.9. Interne organisatie (Directie en Bedrijfsvoering)	11
3. Wat heeft het gekost?	12
3.1 Algemene uitgangspunten financiële verslaglegging	12
3.2 Financiële realisatie	14

1. Managementsamenvatting

Op 9 oktober 2013 is door het IPO-bestuur besloten tot de oprichting van een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor uitvoerende taken van de provincies. BIJ12 is ondergebracht bij de

Vereniging IPO (IPO) die hiermee bestaat uit het IPO-bureau en BIJ12. Vanaf 1 januari 2014 is de organisatie operationeel onder de naam BIJ12. In 2015 is op verzoek van de provincies het secretariaat van de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG), dat voorheen onderdeel was van DLG (Dienst Landelijk Gebied), toegevoegd aan BIJ12. In 2021 is de uitvoering van de Subsidieregeling opruiming drugsafval als nieuwe taak toegevoegd. In 2022 is het Programmaplan Interprovinciaal programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN) vastgesteld, dat de basis vormt voor de ondersteuning door en de samenwerking tussen IPSN en BIJ12. Verder zijn in 2022 het programmaplan en de programmaorganisatie voor de tweede fase van de transitie van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) vastgesteld.

Diverse ontwikkelingen hebben zich voorgedaan in 2024 die invloed hebben gehad op de uitvoering van taken van BIJ12. Deze worden in paragraaf 1.2. toegelicht.

1.1. Belangrijke ontwikkelingen BIJ12 in 2024

Landelijk Informatiepunt Wolf (LIW)

Er is zowel bij overheden als breder in de maatschappij behoefte aan een centraal georganiseerd informatiepunt over de wolf (LIW). Hiermee wordt versnippering van het informatie- en communicatielandschap over de wolf tegengegaan. Het LIW draagt door uniforme en feiten gebaseerde informatie bij aan het voorkomen van verwarring, desinformatie en beperking van polarisatie in de maatschappij over het thema wolf. BIJ12 heeft de opdracht gekregen om een plan van aanpak te maken voor het LIW. Het oprichten van een LIW is ook onderdeel van de Uitvoeringsagenda Wolf die provincies en het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur LVVN opstellen. Op 5 december 2024 heeft de BAC LG de besluitvorming over het interprovinciale wolvenplan doorgeschoven naar 2025.

Omgevingswet

De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 in werking getreden. Provincies geven gezamenlijk invulling aan de rol van medeopdrachtgever en medefinancier voor het beheer en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV). In samenwerking met het IPO-bureau geeft BIJ12 hier invulling aan. Het IPO-bureau staat voor belangenbehartiging, coördinatie van het strategisch opdrachtgeverschap, de financiële advisering en communicatie. BIJ12 staat voor de coördinatie van het tactisch opdrachtgeverschap, coördinatie van de gebruikersinput en inhoudelijke expertise vanuit de provincies en ondersteuning van kennisdeling.

Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA)

Tot en met 2024 voert de stichting LISA het jaarlijkse onderzoek naar bedrijfsvestigingen en arbeidsplaatsen uit voor 11 deelnemende provincies (Limburg zet een eigen enquête uit). Per 1 januari 2025 houdt de stichting LISA op te bestaan. Door de deelnemende provincies is aan BIJ12 gevraagd om een voorstel uit te werken voor de continuering van de activiteiten. Het IPO-bestuur heeft op 5 december 2024 een besluit genomen over een tijdelijke constructie waarbij BIJ12 de activiteiten zo veel mogelijk ongewijzigd overneemt voor een overbruggingsperiode van 1 jaar. Uiterlijk medio 2025 wordt een voorstel voor de structurele borging van het LISA voorgelegd.

2. Wat hebben we bereikt?

2.1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000

De unit Expertiseteam Stikstof & Natura 2000 van BIJ12 (kortweg het Expertiseteam) ondersteunde gedurende 2024 provincies en de Interprovinciale Programmaorganisatie Landelijk Gebied (IPLG) bij de uitvoering van beleid rond stikstof en Natura2000. Dat geschiedde door uitvoering van aan BIJ12 toebedeelde taken (inclusief opdrachten voor derden, zoals het ministerie van LNV) en door het leveren van gevraagde en ongevraagde ondersteuning met data, informatie, kennis, kunde en advies.

Ondersteuning

AERIUS

In 2024 zijn de actualisatie 2024 van AERIUS Calculator en Connect op 1 oktober 2024 en AERIUS Register op 15 oktober 2024 voorbereid. BIJ12 heeft onder andere specialistische input geleverd voor aanpassingen in documentatie. Voor AERIUS Register is een nieuwe handreiking opgeleverd met instructies voor bevoegde gezagen. De actualisaties zijn getest, succesvol verlopen en de documentatie is tijdig opgeleverd.

Advisering over Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving (VTH)

Er is onverminderd bijgedragen aan de reguliere VTH-overleggen. Er is inzet gepleegd op data-analyse en kennispositie. De handreikingen voor zowel *bemesten & beweiden* als *koude start* zijn opgeleverd. De inzet voor strategie en verbeteringen voor toezicht & handhaving zijn gecontinueerd, in nauwe samenwerking met het Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied (IPLG). Ook is daarin de ontwikkeling van de cross-compliance opgepakt.

Advisering over Natura2000 en Gebiedsgericht werken

BIJ12 heeft in 2024 op verschillende manieren kennis gedeeld met provincies: in de vorm van advisering, via de beantwoording van vragen (tweede-lijn-helpdesk) en via deelname aan projecten ter ondersteuning van provincies (en soms het Rijk). De Habitatkaart 2024 is samen met provincies ontwikkeld en tijdig geleverd aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in verband met de actualisatie AERIUS. BIJ12 organiseerde -met de IPLG en met de Campus- de kennis- en ervaringsuitwisseling tussen provincies. Met betrekking tot Natura2000 werd nauw samengewerkt met de programma-organisatie IPLG, bijvoorbeeld aan uniformering en verheldering van de governance rond habitatkaarten.

Data

BIJ12 ondersteunt provincies (en de IPLG) bij het versterken van de data- en informatiepositie gericht op natuur en stikstof. In 2024 werd gewerkt aan (de ondersteuning en verbetering van) de interprovinciale samenwerking op het thema monitoring & data. Samen met de IPLG en de unit NiNb zijn projecten uitgevoerd die invulling gaven aan de gezamenlijke provinciale informatiebehoefte.

Informatie

Er zijn in 2024 1233 vragen binnengekomen bij het Informatiepunt Stikstof & Natura 2000 (IP). In 2023 waren dit er 2323. Dit jaar vonden er -in vergelijking met 2023- minder ontwikkelingen plaats die vragen oproepen. Het merendeel van de vragen ging over AERIUS (werkwijze en vragen n.a.v. de functionele release) en vergunningverlening. Voor meer informatie verwijzen we graag naar de Jaarrapportage 2024 Informatiepunt Stikstof & Natura 2000.

Het Loket BIJ12 verzorgt de ondersteuning van en informatie over BIJ12 in het algemeen en over faunazaken (tegemoetkoming faunaschades) in het bijzonder. Het Loket werd in april 2024 –op het moment dat de bedrijfsvoeringstaken van BIJ12 en IPO-bureau werden samengevoegd- bij het Informatiepunt Stikstof geplaatst.

Het Loket verwerkte dit jaar 9748 vragen die voornamelijk telefonisch zijn binnengekomen. Van deze vragen zijn 8568 direct afgehandeld en 1180 doorgezet naar consultants Faunazaken ter beantwoording of het leveren van input.

Kennis

Het afgelopen jaar heeft de Campus het online leerplatform, het Learning Management Systeem (LMS), verder uitgebreid. Tientallen leerblokken zijn toegevoegd. Ten opzichte van 2024 is het totaal aantal bezoeken van het LMS toegenomen met 31%. De gemiddelde duur van de bezoeken is nagenoeg hetzelfde gebleven.

Het traject 'reflexieve monitoring/lerende evaluatie' is in 2024 afgerond. De resultaten zijn vastgelegd in het "Verslag Lerende Monitoring in Gebiedsprocessen". De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Overijssel, Gelderland en Utrecht hebben dit traject mede vormgegeven.

In opdracht van de Kring van Provinciesecretarissen (KPS) zijn door de IPO-vereniging in 2023 en 2024 drie provinciale leerkringen vormgegeven. De Campus heeft de leerkring 'Bouwen aan Kennis' gefaciliteerd en heeft hiervoor 8 fysieke en 3 onlinebijeenkomsten georganiseerd.

In 2024 is de serious game "Vallei van Morgen" ontwikkeld. Het doel van deze game is om als provincies en gebiedspartners elkaars perspectieven goed te leren kennen. Om vervolgens, met doorleefde kennis van de werkelijkheid van de ander, vanuit de eigen verantwoordelijkheid samen te werken aan de nodige transities in het landelijke gebied. In 2025 wordt de game ingezet.

In 2024 is in samenwerking met IPO-bureau de Community of Practice (CoP) *Leren om te innoveren* gestart. De Campus begeleidt de online en de fysieke bijeenkomsten in dit traject en zorgt voor de borging van de kennis.

Voor meer informatie verwijzen we graag naar de Jaarrapportage 2024 Informatiepunt Stikstof & Natura 2000.

Stelpost IPLG

Binnen (de begroting van) het Expertiseteam was in 2024 (voor het laatst) ook de financiële administratie van een groot deel van het programmabudget IPLG belegd. Dat betrof het aangaan van verplichtingen en het afhandelen van facturen. De inhoudelijke en financiële verantwoording over 2024 door het IPLG, verloopt via de verantwoording door IPO-bureau. Voor meer informatie over het IPLG verwijzen we dus graag naar de Jaarrapportage 2024 van IPO-bureau.

2.2. Natuurinformatie

De unit Natuurinformatie en Natuurbeheer houdt zich bezig met de informatievoorziening over ontwikkeling en het beheer van de natuur in Nederland. Om de natuurkwaliteit zo goed mogelijk te waarborgen, is het belangrijk dat natuurgegevens van alle provincies uitwisselbaar en optelbaar zijn. De unit Natuurinformatie en Natuurbeheer coördineert daarom de landelijke systematiek voor monitoring, dataopslag en informatie, analyse en rapportages van natuurgegevens. Daarnaast coördineert de unit Natuurinformatie en Natuurbeheer de uitvoering van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL).

BIJ12 coördineert de monitoring van de Nederlandse wolvenpopulatie en handelt wolvenschade aan vee af. Over 2024 zijn 4 voortgangrapportages Wolf verschenen waarin de activiteiten van de wolf in Nederland beschreven worden (okt 2023 – febr. 2024/ febr. – mei 2024/ mei – okt 2024 – febr. 2025).

De uitvoering van NEM-monitoring vogels is voorspoedig verlopen. Er is een aanzienlijke versnelling gerealiseerd in de rapportages. Verder is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor watervogels en slaapplaatsen ondertekend.

Vanuit de beleidsmonitoring voor het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer heeft BIJ12 actief meegedacht bij het bijstellen van het doelenkader ANLb met het ministerie van LVVN.

Samen met provincies is een nieuwe benadering ontwikkeld voor het bijdragen aan innovatie van vegetatiemonitoring, gericht op het scherper krijgen van mogelijkheden en beperkingen. Ook is samengewerkt met de Digital Societal Innovation Hub, gericht op het ontwikkelen van voorstellen voor de BAC Digitalisering.

Een drietal kennisdocumenten is gepubliceerd, namelijk voor de Ruige dwergvleermuis, de Gewone dwergvleermuis en Kleine marterachtigen.

In 2024 is de Rekenmodule Natuurkwaliteit (afgekort RNN) herbouwd. De reden hiervoor was dat de techniek waarop de applicatie was gebaseerd niet langer werd ondersteund. In 2024 is eerst de basis in gebruik genomen met de indicator Flora en Fauna. De komende periode zal hierop doorontwikkeld worden.

De Vegetatiemodule van de Nationale Databank Vegetatie- en Habitatkarteringen (NDVH) is live gegaan. Hierdoor is het mogelijk om vegetatiekarteringen in de NDVH op te slaan en uit de NDVH te downloaden. Dit in combinatie met de implementatie van multifactor authenticatie (MFA); een makkelijkere en veiligere manier van inloggen. Ook is er een start gemaakt met de verbetering van de governance rond vegetatie- en habitat-typekaarten.

De samenwerking met het ministerie van LVVN is geïntensiveerd met betrekking tot de Natuurherstelverordening en de daarvoor benodigde monitoring. Ook is er goede samenwerking met IPLG op dit vlak.

BIJ12 beheert de Beschermde Soortenindicator (BeSi). Deze tool geeft weer welke soorten in potentie last kunnen hebben van een bepaalde ingreep of ontwikkeling op een specifieke locatie, en geeft daarmee concreet richting aan verder onderzoek ter plaatse. In 2024 zijn zo'n 170.000 rapporten uit Besi opgevraagd.

2.3. Natuurbeheer

De ondersteuning van de jaarcyclus van het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer vormt een kerntaak van het team Natuurbeheer en is op zorgvuldige wijze en volgens de vastgestelde kaders doorlopen. De modelregeling SVNL is geactualiseerd op basis van de wensen van de provincies en in overeenstemming met de recente wettelijke voorschriften. De herziene regeling, inclusief de bijbehorende wijzigingsbesluiten, is verstrekt aan alle betrokken provincies. Daarnaast is het evaluatieplan voor de SVNL, samen met de geactualiseerde versie van SVNL, toegezonden aan de Europese Commissie. De Commissie heeft ingestemd met een vereenvoudigde beoordelingsprocedure.

In 2024 zijn verschillende projecten uitgevoerd voor verbetering en toekomstbestendig maken van het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer.

BIJ12 heeft actief bijgedragen aan de strategische en inhoudelijke uitwerking van zowel het nieuwe traject IPLG als het ANLb ontwikkelingstraject (Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer). Deze betrokkenheid heeft geresulteerd in waardevolle input voor de verdere richting en inrichting van beide trajecten.

Daarnaast is er met alle samenwerkingspartners overeenstemming bereikt over de inrichting van de SNL governance-structuur. Ter ondersteuning hiervan is een conceptnotitie opgesteld voor bespreking in de AAC.

Ten aanzien van de evaluatie van de standaardkostprijzen natuur en landschap (SKP) zijn significante stappen gezet. Er is inhoudelijke voortgang geboekt op verschillende onderdelen van het evaluatieproces, waarmee een belangrijke basis is gelegd voor verdere verdieping en afronding.

In het derde kwartaal is het programmaplan Verbetering Natuurmonitoring 2025 – 2030 vastgesteld door de Stuurgroep Natuurmonitoring en Informatievoorziening. Het ministerie van LVVN bekostigt het programma middels een subsidie aan BIJ12 voor de uitvoering van het programmaplan en met afspraken met provincies en andere organisaties voor hun inbreng bij het programma.

BIJ12 is (co)organisator van een aanzienlijk aantal reguliere overleggen, waaronder de Werkgroep Natuurbeheer, het Overleg Natuurbeheerders en verschillende technisch inhoudelijke en juridische overleggen, zijn gerealiseerd. In 2024 zijn vereenvoudigingen en verbeteringen doorgevoerd in de wijze van afstemming tussen provincies en van provincies met hun ketenpartners.

Via OBN Natuurkennis, BIJ12-campusen en informatie en documentatie natuurbeheer op de BIJ12-webpagina, heeft BIJ12 een waardevolle bijdrage geleverd aan kennisontwikkeling, kennisdeling en het ontsluiten van informatie over het beheer van natuur en landschap. In het bijzonder is de bijdrage van BIJ12 geformaliseerd aan een NWO gefinancierd Onderzoeksvoorstel, genaamd COMBINED: *'Combating biodiversity loss and improving climate change resilience through evidence-based, integrated and adaptive landscape governance in the Netherlands'*.

De onafhankelijke Stichting Certificering zorgt voor certificering en audits om de kwaliteit van het natuurbeheer door gesubsidieerde beheerders te borgen. De Stichting rapporteert hierover in een eigen jaarverslag. Middelen voor de Stichting zijn conform meerjarenbegroting door BIJ12 namens de provincies beschikbaar gesteld.

2.4. Nationale Databank Flora en Fauna

In 2024 zijn belangrijke stappen gezet in de transitie van de NDFF, die doorloopt tot eind 2026:

- Het beleid voor open data is vastgesteld. In dit beleid staat onder meer beschreven hoe we met de data omgaan, welke data niet volledig open kunnen zijn – met name de data van kwetsbare soorten – wie er toegang heeft tot bepaalde onderdelen van de databank, wat je met de data wel en niet kan, en hoe we misbruik voorkomen. Een nog in te stellen onafhankelijke commissie opendata-beleid ziet toe op de uitvoering van het beleid en het actueel houden ervan. Daarmee is een belangrijke stap gezet naar het openstellen van de data in 2025.
- Om iedereen toegang te geven tot de data in de NDFF is een Flora en Fauna Verkenner ontwikkeld.
- Ook is in 2024 een start gemaakt met het inrichten van de nieuwe governance-structuur. Het ontwerp van de Gemeenschappelijke Regeling is nagenoeg afgerond en wordt in procedure (BAC FOB en IPO-bestuur) gebracht. In 2025 - 2026 wordt het besluitvormingsproces van de nieuwe governance-structuur doorlopen.
- Er zijn afspraken tussen provincies en ministerie van LVVN gemaakt over duurzame gezamenlijke financiering van de NDFF.
- Er zijn belangrijke stappen gezet in de vernieuwing en verbetering van de techniek van de NDFF.
- Tijdens de transitie is en blijft de NDFF-dienstverlening gewoon doorgaan. In 2024 is de NDFF beschikbaar gebleven voor abonneementhouders en voor incidentele leveringen.

Verbeterprogramma Natuurmonitoring VHR

Op basis van de door BIJ12 opgestelde Businesscase Monitoring heeft het Bestuurlijk Overleg (BO) Natuur van provincies en Rijk in december 2022 ingestemd met het uitwerken van het ambitieniveau 'VHR compleet' (Vogel- en Habitatrichtlijn compleet). Dit houdt in dat een voorstel wordt uitgewerkt voor intensivering en verbetering van de huidige natuurmonitoring in de periode 2023-2030.

In 2024 lag de focus op het uitwerken van het programmaplan Verbetering Natuurmonitoring 2025 – 2030, dat verder richting geeft aan de doorontwikkeling van de natuurmonitoring. Het is een interbestuurlijk programmaplan dat tot stand is gekomen in samenwerking met de stuurgroep Natuurmonitoring en Informatievoorziening, de klankbordgroep en de adviesgroep VVM. In deze groepen zijn provincies vertegenwoordigd. In het najaar van 2024 is het programmaplan vastgesteld door de Stuurgroep en aansluitend daarop is de benodigde financiering toegezegd door het ministerie van LVVN. In de eerste vergadering van 2025 heeft het IPO-bestuur ingestemd met de uitvoering van het programmaplan door BIJ12, als opdrachtnemer van de interbestuurlijke Stuurgroep Natuurmonitoring en Informatievoorziening.

Voor 2024 geldt dat de raming van de baten ad € 2,3 miljoen. niet formeel geraamd was. Doordat de vereniging IPO vanuit het voorzichtigheidsbeginsel subsidiebatens alleen raamt wanneer hier een beschikking tegenover staat. De definitieve beschikking voor dit onderwerp kwam dermate laat in 2024, dat het niet mogelijk was de raming nog via een Bestuursbesluit tijdig bij te stellen. Voor 2025 zijn deze baten geraamd in de Tussenrapportage.

2.5. Faunazaken

BIJ12 zorgt er namens de provincies voor dat grondgebruikers die schade ondervinden door natuurlijk in het wild levende diersoorten onder bepaalde voorwaarden een tegemoetkoming in de faunaschade ontvangen. In 2024 zijn ongeveer 10.500 tegemoetkomingsaanvragen ingediend. BIJ12 zorgt er namens de provincies voor dat grondgebruikers die schade ondervinden door natuurlijk in het wild levende diersoorten onder bepaalde voorwaarden een tegemoetkoming in de faunaschade ontvangen. In 2024 zijn ongeveer 10.500 tegemoetkomingsaanvragen ingediend, in 2023 waren dat er ongeveer 8.500.

In 2024 zijn er vanuit verschillende partijen vragen gesteld aan de provincies en aan BIJ12 over de afhandeling van faunaschade en taxaties. Waaronder vragen over taxatiebureaus die in opdracht van BIJ12 werk uitvoeren. BIJ12 heeft de provincies ondersteund bij de beantwoording van de vragen en er is op basis van de gestelde vragen door BIJ12/IPO een informatiepakket opgesteld, waarin in grote lijnen is weergegeven waarop wordt samengewerkt met de taxatiebureaus en hoe het taxatieproces er uitziet.

BIJ12 heeft in 2024 veelvuldig contact onderhouden met de twee taxatiebureaus waar de uitvoering moet worden verbeterd. Deze twee taxatiebureaus hebben afgelopen zomer een aankondiging tot een ingebrekestelling ontvangen. Met deze aankondiging werd de betreffende taxatiebureaus een termijn voor verbetering geboden om aan de gestelde eisen te voldoen. Beide taxatiebureaus hebben hieraan voldaan, waardoor niet is overgegaan tot een formele ingebrekestelling.

Doelstelling hierbij is ten alle tijde geweest dat de benodigde taxaties uitgevoerd konden worden en het tegemoetkomingsproces doorgang kon vinden. De benodigde afstemming en aanpassing heeft er in 2024 voor gezorgd dat, vaker dan in het verleden, een vertraging in de afhandeling van de aanvragen is opgetreden.

De afhandeling van de overige aanvragen en dossiers is regulier voortgezet in 2024. Vanaf november 2024 kregen grondgebruikers de mogelijkheid om meer schade te melden (breder dan tegemoetkomingsverlening) die door dieren is veroorzaakt aan landbouwgewassen. Deze uitbreiding helpt provincies om hun faunabeleid en -beheerplannen te verbeteren. De meldingen kunnen worden gedaan via het online portaal MijnFaunazaken van BIJ12. Hiervoor is in 2024 een koppeling gerealiseerd met Faunaspot uit Noord-Holland, naast het huidige FRS-systeem. De afhandeling van de overige aanvragen en dossiers is regulier voortgezet in 2024. Vanaf november 2024 kregen grondgebruikers de mogelijkheid om landbouwschade voor taxatie aan te melden (breder dan tegemoetkomingsverlening) van diersoorten die niet voor tegemoetkoming in aanmerking komen.

Deze uitbreiding helpt provincies aan data om hun faunabeleid en -beheerplannen te verbeteren. De meldingen kunnen worden gedaan via het online portaal MijnFaunazaken van BIJ12. Hierin is in 2024 een koppeling gerealiseerd met Faunaspot uit Noord-Holland naast het huidige FRS-systeem.

Onderzoeken

In 2024 zijn diverse onderzoeken opgeleverd:

- Ree-studie.
- Populatiestudie naar de wolf.
- Factsheet wolvenpredatie op rund en paard.
- Rapport Populatieontwikkeling en verspreiding van de wolf in Nederland.
- Onderzoek voor een werkinstructie voor taxatie van grasland.
- Herziening van de Faunaschade preventiekit.
- Juridisch advies over de interventierichtlijn wolf.
- Advies over herziening van de categorisering van gewassen die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in faunaschade.
- Onderzoek naar de taxatie van schade aan fruitbomen.

De offertes die zijn ontvangen voor de landelijke evaluatie van de ganzenrustgebieden, hebben ertoe geleid dat de uitvraag is ingetrokken. De offertes waren niet passend. Naar aanleiding van de ontvangen reacties zal een aangepaste uitvraag worden voorbereid met provincies waarbij het onderdeel maatschappelijk draagvlak niet zal worden meegenomen.

Daarnaast is er een opdracht uitgezet in het kader van de herziening van de tegemoetkomings-systematiek. Hier zijn drie alternatieven op een rij gezet om gewassen te categoriseren op saldo in plaats van kwetsbaarheid zoals dat nu het geval is.

Kennisdelen

In 2024 zijn weer diverse bijeenkomsten georganiseerd:

- Klankbordgroep voor gebruikers MijnFaunazaken (zaaksysteem om tegemoetkomingsaanvragen in te dienen).
- Tijdens diverse bijeenkomsten van Wbe's, gemeenten en provincies is een toelichting gegeven over de tegemoetkomingverlening in algemene zin en de tegemoetkomingverlening en feiten en cijfers omtrent de meldingen over de wolf; Voor provinciale statenleden over de werkzaamheden van Faunazaken.
- BIJ12 heeft een bijdrage geleverd aan het Rondetafelgesprek over de Wolf van de commissie van LNV.
- Op 3 april was er een werkbezoek bij de unit Faunazaken, open voor alle statenleden, ongeveer 60 maakten hier gebruik van, nog eens ongeveer 20 sloten online aan.
- Strategische sessie plaats voor de BAC LG over de wolf.
- De resultaten en cijfers van 2023 zijn met provincies en FBE's besproken.
- Deelname aan bijeenkomst Wildlife NL.
- Presentatie WAG symposium.
- In samenwerking met de provincie Drenthe is een bijeenkomst georganiseerd over wolfwerende rasters.

Bezwaar en beroep

Tegen de primaire besluiten (op de aanvragen) zijn in 2024 262 bezwaarschriften ontvangen. Het aantal bezwaren per provincie verschilt. In 2024 is met extra inhuur gewerkt om de achterstanden van voorgaande jaren weg te werken. Begin 2024 bedroeg de beginvoorraad 324 bezwaren. Op 31 december bedroeg de eindstand 236 besluiten. In 2025 wordt het wegwerken van de achterstand voortgezet.

In 2024 zijn 29 beroepen aanhangig gemaakt door grondgebruikers, dat waren 52 in 2023. In 2024 zijn 45 zaken afgerond en 8 wachten nog op een uitspraak. Er staan nog 28 beroepszaken open.

2.6. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)

BIJ12 voert het secretariaat van de AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG). De Waterwet biedt iedereen die denkt schade te ondervinden als gevolg van een grondwateronttrekking of -infiltratie, de mogelijkheid de desbetreffende provincie te verzoeken hiernaar een onderzoek in te stellen.

In 2024 heeft de ACSG een lichte daling gezien in het aantal verzoeken om onderzoek, dat door de provincies is voorgelegd aan de ACSG. Een duidelijke reden daarvoor is nog niet te geven. Mogelijk is er een samenhang met de relatief natte jaren in 2023 en 2024. In totaal zijn er 10 onderzoeken afgerond en zijn er 8 nieuwe verzoeken om onderzoek aan de commissie voorgelegd. Per 31 december 2024 zijn er 28 onderzoeken in behandeling.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, die onder andere de Waterwet vervangt. Deze wetswijziging heeft geen inhoudelijke consequentie voor de behandeling van de verzoeken om onderzoek naar mogelijke schade door een grondwateronttrekking of -infiltratie. Wel kunnen onder de Omgevingswet nu ook schades geclaimd worden, die mogelijk zijn veroorzaakt door meldingsplichtige grondwateronttrekkingen of -infiltraties. Onder de Waterwet behandelde de ACSG alleen verzoeken om onderzoek als gevolg van vergunningsplichtige grondwateronttrekkingen of -infiltraties.

2.7. Regeling Drugsafvaldumpingen

Vanaf 1 januari 2021 voert BIJ12 centraal de provinciale subsidieregeling voor gedupeerden van drugsafvaldumpingen uit. In 2024 zijn er in totaal 104 aanvragen ingediend en 101 besluiten afgerond.

Het Rijk (ministeries van Justitie en Veiligheid en Infrastructuur en Waterstaat) heeft de provincies gevraagd de huidige regeling met een jaar te verlengen. De bestuurlijke adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling, Water en Wonen (BAC RenL) is akkoord gegaan met de ongewijzigde verlenging van de huidige Subsidieregeling opruiming drugsafval tot 1 januari 2026. De Gedeputeerde Staten van de 12 provincies zijn bezig met de besluitvorming. Het ministerie van Justitie en Veiligheid zorgt nog voor een brief aan de provincies, waarin zij aangeeft dat de middelen voor de verlenging zijn gereserveerd.

2.8. Gemeenschappelijke BeheerOrganisatie (GBO)

BIJ12 beheert landelijke informatieproducten (ook wel applicaties genoemd) van de 12 provincies. De applicaties die door BIJ12 worden beheerd zijn vaak met maatwerk specifiek voor provincies ontwikkeld. Ze geven allemaal invulling aan een wettelijke taak of ondersteunen het primaire proces van provincies.

BIJ12 bleef in 2024 onverminderd doorgaan met de eerder genomen maatregelen om de continuïteit en kwaliteit van de eigen informatieproducten te waarborgen. Dit ondanks de (financiële) situatie rond Atos die ook in 2024 drukte op de beschikbare mensen en middelen.

Diverse informatieproducten zijn in 2024 verder ontwikkeld of hebben een technische upgrade ondergaan, waaronder voor het Archeodepot, het Integraal Bedrijventerrein Informatie Systeem, het Landelijk Zwemwater Register, het Landelijk Grondwater Register en de Risicokaart.

BIJ12 is enkele jaren geleden gestart met de herstructurering van de Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO). Deze ontwikkeling, in combinatie met de realisatie van een toekomstvast cloud doelarchitectuur, komen samen in een 'programma transitie applicatielandschap'. Dit moment biedt

een kans om zowel de leveranciersafhankelijkheid te verminderen als het applicatie-landschap te moderniseren en (deels) naar de cloud te migreren.

Het programma transitie applicatielandschap heeft als doel deze uitdagingen aan te pakken en te zorgen voor een toekomstbestendige BIJ12 ICT-infrastructuur en -applicatielandschap, met een passende regieorganisatie om deze te beheersen. In 2024 zijn de eerste stappen gezet om een dergelijk programma in te richten en uit te voeren. De besluitvorming hierover (ook i.r.t. de benodigde middelen) en de daadwerkelijke start van het programma vinden plaats in 2025.

2.9. Interne organisatie (Directie en Bedrijfsvoering)

Per 1 april 2024 is de huidige unit Bedrijfsvoering BIJ12 geïntegreerd met de bedrijfsvoeringsfuncties binnen IPO-bureau tot een afdeling Bedrijfsvoering voor de gehele IPO vereniging (IPO). Ook zijn per 1 april 2024 de huidige functies voor communicatie en public Affairs van BIJ12 en IPO-bureau geïntegreerd tot één gezamenlijke afdeling Communicatie & Public Affairs.

Er is verder vormgegeven aan de ontwikkeling van medewerkers door gesprekken met medewerkers. In de gesprekken tussen medewerker en leidinggevende is aandacht gegeven aan trainingen en opleidingen gericht op de behoeftes van de individuele medewerkers.

Voor de personele kosten binnen de Bedrijfsvoering was er een overschrijding, welke is veroorzaakt doordat een aantal functies via inhuur zijn vervuld, wanneer werving onsuccesvol was of wanneer er tijdelijk door ziekte of zwangerschap moest worden ingehuurd. Daartegenover stond een licht overschot in de post overige kosten.

3. Wat heeft het gekost?

3.1 Algemene uitgangspunten financiële verslaglegging

Richtlijn voor verslaglegging

Voor organisaties zonder winststreven zijn bijzondere eisen gesteld aan de jaarverslaggeving. Deze eisen staan in de richtlijn 640 (RJ 640).

BTW

De vergoeding die BIJ12 ontvangt voor de geleverde diensten aan haar leden (de provincies) is vrijgesteld van omzetbelasting, tenzij de geleverde diensten vallen onder artikel 9, lid 1f van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968. Op basis van afspraken met de Belastingdienst vallen de activiteiten van BIJ12 met uitzondering van het onderdeel GBO-provincies, onder de vrijstelling.

Vennootschapsbelasting

In overleg met de Belastingdienst is afgesproken dat IPO/BIJ12 handelt in de lijn van de samenwerkingsvrijstelling voor de activiteiten ten behoeve van de provincies. IPO/BIJ12 heeft geen winststreven. Volgens deze gedragslijn is altijd gehandeld. In de statuten is dit vastgelegd. Ook op activiteiten voor derden wordt geen winst behaald. Alleen werkelijke kosten en interne uren – tegen kostendekkend uurtarief -worden in dergelijke gevallen doorberekend aan derden.

Reserve vegetatiekarteringen

BIJ12 heeft sinds ultimo 2023 nog slechts 1 bestemmingsreserve, te weten de reserve vegetatiekarteringen. Jaarlijks wordt hier op begrotingsbasis 300.000 aan onttrokken.

Bestemmingsreserve	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Voorstel onttrekking 2024	Saldo na onttrekking 2024
Vegetatie karteringen	1.300.000	1.300.000	300.000	1.000.000
Totaal bestemmingsreserve	1.300.000	1.300.000	300.000	1.000.000

Voorziening Faunazaken

Voor Faunazaken is in 2022 een voorziening van € 10.854.074 opgenomen. Jaarlijks muteert deze voorziening op basis van de schades die ontstaan zijn voor en in het boekjaar, maar welke leiden tot een uitbetaling nadien. Ultimo 2024 bedraagt de voorziening 15.948.430. In verband met het feit dat de betreffende aanvragen nog niet afgerond zijn ultimo 2024, heeft de daadwerkelijke uitbetaling nog niet plaats kunnen vinden. De mutaties op de voorziening zijn verwerkt in de rekening-courant posities die de provincies hebben met BIJ12 aangaande Faunaschades. Een gedetailleerd overzicht van de voorziening is terug te vinden in tabel 3.6 op de laatste pagina van dit jaarverslag.

Voorziening openstaande verlofuren

In de jaarrekening 2024 is conform de geldende verslaggevingsstandaarden voor de openstaande verlofuren een voorziening getroffen ten laste van de exploitatie. De toename is het resultaat van een stijging van het aantal vaste medewerkers.

Bestedingsverplichtingen

Voor een aantal specifieke zaken is een bestedingsverplichting opgenomen. Dit betreft verplichtingen die BIJ12 in een bepaald kader (transitie NDFF, informatiehuizen en onderzoeksprogramma OBN), vaak meerjarig is aangegaan, maar waarvoor in een eerder jaar reeds de baten vanuit de provincies zijn ontvangen. Wanneer de onder de bestedingsverplichting opgenomen zaken tot daadwerkelijke lasten gaan leiden in de vorm van facturen, worden deze lasten tegen de bestaande bestedingsverplichting afgeboekt. Deze methodiek voorkomt onnodig hoge administratieve lasten van jaarlijkse afrekeningen voor deze specifieke onderdelen, en zorgt ervoor dat BIJ12 deze zaken efficiënt kan uitvoeren.

Bestedingsverplichtingen		
Natuurinformatie en Natuurbeheer en NDFF		
Informatiehuizen 2021 1e deel	798.461	798.461
Bestedingsverplichting Transitiekosten 2022	2.080.009	
Bestedingsverplichting Transitiekosten 2023	2.327.833	
		4.407.842
Bestedingsverplichting organisatieontwikkeling	800.000	800.000
Vrije ruimte OBN 2019 t/m 2023	143.094	
OBN onderzoeksprogramma 2019	243.842	
OBN onderzoeksprogramma 2020	354.923	
OBN onderzoeksprogramma 2021	324.148	
OBN onderzoeksprogramma 2022	656.046	
OBN onderzoeksprogramma 2023	851.109	
OBN onderzoeksprogramma 2024	1.115.305	
		3.688.467
Totale bestedingsverplichtingen		9.694.771

Tabel 3.2: Overzicht bestedingsverplichtingen

3.2 Financiële realisatie

Per saldo heeft BIJ12 in 2024 een financieel resultaat behaald van € 0,8 miljoen euro. Dit wordt in grote lijnen veroorzaakt door een resultaat op de volgende onderdelen:

- Stikstof: 0,7 miljoen. De stelpost IPLG wordt ter dekking ingezet voor een divers aantal onderdelen, waarbij het uiteindelijke overschot van de Unit op € 0,7 miljoen uitkomt. Dit is mede het gevolg van anticipatie en heroriëntatie door bestuurlijke en politieke dynamiek. Concreet heeft dit op zijn beurt geleid tot het niet hebben hoeven aanspreken van een aantal reserveringen, het niet of minder snel dan geraamd kunnen opvullen van diverse vacatures en het niet hebben aanbesteed van diverse adviesopdrachten.
- Natuurinformatie en Natuurbeheer: 0,3 miljoen. Kosten die betrekking hadden op zowel Natuurinformatie als Natuurbeheer zijn in de tellingen volledig aan Natuurbeheer toegerekend, waardoor optisch verschillen ontstaan. Per saldo is voor de Uitvoeringskosten Natuurinformatie en Natuurbeheer een klein positief saldo gerealiseerd, voornamelijk ontstaan door een onderuitputting op de personele kosten.
- Drugsafvaldumpingen: Omdat de regeling nog een jaar langer open blijft staan conform de huidige methodiek en vanwege het feit dat er binnen de provincies op balansdatum nog forse claims onderhanden waren voor dit doel, zijn deze middelen verwerkt op de balans en op deze manier beschikbaar voor het afhandelen van de aanvragen in 2025.
- Voor de inhuur ter vervanging van langdurig uitgevallen medewerkers en inhuur op een aantal cruciale plekken, waar werving niet gelukt is, zijn de personele lasten bij de unit GBO hoger uitgevallen dan begroot. Voor de uitvoeringskosten geldt dat er minder is uitgegeven dan begroot, wat per saldo leidt tot een tekort van € 0,47 mln.
- Overige kosten: Binnen een aantal units is de afwijking minimaal. Per saldo bedraagt dit € 0,2 miljoen positief.

Voor 2024 geldt dat de raming van de baten ad € 2,3 miljoen voor het onderdeel Verbeterprogramma Natuurmonitoring VHR formeel niet geraamd was. Dit komt doordat de vereniging IPO vanuit het voorzichtigheidsbeginsel subsidiebatan alleen raamt wanneer hier een beschikking tegenover staat, of wanneer met grote zekerheid kan worden aangenomen dat deze volgt. De definitieve beschikking voor dit onderwerp kwam dermate laat in 2024, dat het niet mogelijk was de raming nog via een Bestuursbesluit tijdig bij te stellen.

Het budget voor de uitbetaling Faunaschades is met € 11,2 miljoen overschreden ten opzichte van de bijgestelde raming 2024. De afrekening over 2024 vindt plaats middels de rekening-courant verhouding.

In de tabellen 3.3 tot en met 3.5 zijn nadere financiële specificaties toegevoegd.

Balans BIJ12 per 31 december 2024		
(vóór resultaatbestemming, bedragen in euro's)		
	<u>31.12.2024</u>	<u>31-12-2023</u>
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	757.752	694.647
Vlottende activa		
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
vorderingen	21.609.699	8.732.693
overlopende activa	<u>13.077.187</u>	<u>21.912.757</u>
	34.686.886	30.645.450
Liquide middelen		
Liquide middelen	<u>13.734.129</u>	<u>5.966.178</u>
Totaal activa	€ 49.178.767	€ 37.306.274
	<u>31.12.2024</u>	<u>31-12-2023</u>
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene (overige reserves)	1.336.172	3.268.711
Resultaat boekjaar	<u>777.468</u>	<u>4.417.137</u>
	2.113.640	7.685.848
Voorziening	16.101.406	8.960.744
Vlottende passiva		
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Kortlopende schulden	11.609.580	6.270.737
Overlopende passiva	<u>19.354.140</u>	<u>14.388.944</u>
	30.963.720	20.659.682
Totaal passiva	€ 49.178.767	€ 37.306.274

Tabel 3.3 Balans BIJ12 ultimo 2024

	Werkelijke uitgaven Excl. BTW 2024
Stikstof en Natura2000	
Personele lasten	2.718.292
Uitvoeringskosten	349.683
Beheer AERIUS	1.936.000
Stelpost IPSN	3.137.883
Informatiepunt stikstof (LNV)	1.258.863
Totale kosten	9.400.721
Provinciale bijdragen	9.080.843
Baten derden	1.036.739
Totale baten	10.117.582
Saldo Stikstof en Natura2000	716.861
Interne organisatie	
Personele kosten	5.146.497
Huisvesting en ICT	1.957.389
Communicatie en publicaties	126.702
Overige kosten	227.691
Totale kosten	7.458.279
Provinciale bijdragen	7.615.603
Totale baten	7.615.603
Saldo Interne Organisatie	157.324
Natuurinformatie en Natuurbeheer	
Personele kosten	3.686.793
Uitvoeringskosten natuurinformatie	4.636.449
Uitvoeringskosten natuurbeheer	2.610.630
Uitvoeringskosten NDFF	3.219.111
Verbeterprogramma	2.734.204
Totale kosten	16.887.187
Provinciale bijdragen	11.783.315
Overige baten	3.208.644
Verbeterprogramma	2.225.600
Totale baten	17.217.559
Saldo Natuurinformatie en Natuurbeheer	330.373
Drugsafval dumping	
Personele kosten	47.010
Uit te keren subsidies	1.815.447
Totale lasten	1.862.457
Baten derden	1.862.457
Totale baten	1.862.457
Saldo drugsafval dumping	0

GBO	
Personele kosten	4.917.532
Uitvoeringskosten	7.229.236
Totale lasten	12.146.768
Provinciale bijdragen	11.555.200,85
Overige baten	121.072,38
Totale baten	11.676.273
Saldo GBO	-470.495
Faunazaken	
Personele kosten	1.765.320
Uitvoeringskosten	1.224.869
AEWA	284.866
Open-eind-regeling afhandelen faunaschades	87.413.435
Totale lasten	90.688.489
Rekening couranten provincies betreft FZ	8.900.617
AEWA	284.866
Provinciale bijdragen	81.494.738
Totale baten	90.680.221
Saldo Faunazaken	-8.269
ACSG	
Personele kosten	488.638
Uitvoeringskosten	1.103.343
Totale lasten	1.591.980
Rekening couranten provincies betreft ACSG	611.433
Provinciale bijdragen	1.032.225
Totale baten	1.643.658
Saldo ACSG	51.677
Totaal positief resultaat	777.472

Tabel 3.4: Lasten en baten per bedrijfsonderdeel

	Werkelijke uitgaven Excl. BTW 2024	Werkelijk uitgaven Incl BTW 2024	Gewijzigde begroting Incl BTW 2024
Stikstof en Natura2000			
Personele lasten	2.718.292	2.718.292	2.668.145
Uitvoeringskosten	349.683	349.683	295.623
Beheer AERIUS	1.936.000	1.936.000	1.980.770
Stelpost IPSN	3.137.883	3.137.883	4.932.000
Informatiepunt stikstof (LNV)	1.258.863	1.258.863	624.456
Totale kosten	9.400.721	9.400.721	10.500.994
Interne organisatie			
Personele kosten	5.146.497	5.146.497	4.900.793
Huisvesting en ICT	1.957.389	1.957.389	2.041.685
Communicatie en publicaties	126.702	126.702	65.239
Overige kosten	227.691	227.691	406.276
Totale kosten	7.458.279	7.458.279	7.413.993
Natuurinformatie en Natuurbeheer			
Personele kosten	3.686.793	3.686.793	4.354.813
Uitvoeringskosten natuurinformatie	4.636.449	4.636.449	3.279.492
Uitvoeringskosten natuurbeheer	2.610.630	2.610.630	3.320.091
Uitvoeringskosten NDFF	3.219.111	3.219.111	3.330.000
Programma Verbetering Natuurmonitoring	2.734.204	2.734.204	
Totale kosten	16.887.187	16.887.187	14.284.396
Drugsafval dumping			
Personele kosten	47.010	47.010	47.010
Uit te keren subsidies	1.815.447	1.815.447	2.422.990
Totale lasten	1.862.457	1.862.457	2.470.000
GBO			
Personele kosten	4.917.532	5.950.214	5.048.998
Uitvoeringskosten	7.229.236	8.747.376	9.104.981
Totale lasten	12.146.768	14.697.590	14.153.979

Faunazaken			
Personele kosten	1.765.320	1.765.320	1.669.198
Uitvoeringskosten	940.003	940.003	1.292.255
AEWA	284.866	284.866	284.866
Open-eind-regeling afhandelen faunaschade	87.698.301	87.698.301	76.432.908
Totale lasten	90.688.489	90.688.489	79.679.227
ACSG			
Personele kosten	488.638	488.638	664.464
Uitvoeringskosten	1.103.343	1.103.343	367.763
Totale lasten	1.591.980	1.591.980	1.032.227
Total lasten	140.035.881	142.586.703	129.534.816
Bijdrage Provincies uitvoerende taken	132.736.510		124.177.339
Diverse baten	8.076.843		5.357.476
Totaal baten	140.813.353		129.534.815
RESULTAAT	777.472		

Tabel 3.5: Staat van baten en lasten afgezet tegen de begrote baten en lasten (na wijziging bij Voor- en Najaarsnota 2024)

Jaarrekening 2024 specificatie Faunazaken															
Detailspecificatie rekening-courant per provincie		Provincie Groningen FZ	Provincie Friesland FZ	Provincie Drenthe FZ	Provincie Overijssel FZ	Provincie Flevoland FZ	Provincie Gelderland FZ	Provincie Utrecht FZ	Provincie Noord- Holland FZ	Provincie Zuid- Holland FZ	Provincie Zeeland FZ	Provincie Noord- Brabant FZ	Provincie Limburg FZ	RC Provincies	
Voorziening dekking overlopende dossiers 2023															
Voorz. Vanuit MFZ 2023		332.593	398.514	441.170	77.533	413.496	540.605	268.990	2.059.448	2.966.877	477.638	74.888	769.182	8.820.934	
Saldo voorziening 2023 per provincie overlopende dossiers		332.593	398.514	441.170	77.533	413.496	540.605	268.990	2.059.448	2.966.877	477.638	74.888	769.182	8.820.934	
Vrijval voorziening 2023 (A)		A	-332.593	-398.514	-441.170	-77.533	-413.496	-540.605	-268.990	-2.059.448	-2.966.877	-477.638	-74.888	-769.182	-8.820.934
Voorziening dekking overlopende dossiers 2024															
Voorz. Vanuit MFZ 2024		169.189	389.427	243.873	505.486	219.797	1.496.517	679.133	5.200.534	5.442.957	710.733	637.074	253.710	15.948.430	
Saldo voorziening 2024 per provincie overlopende dossiers (B)		B	169.189	389.427	243.873	505.486	219.797	1.496.517	679.133	5.442.957	710.733	637.074	253.710	15.948.430	
Toerekening lasten 2024 aan de provincies															
Betaalde tegemoetkomingen dossiers in 2024		2.164.500	17.567.511	1.302.694	2.410.154	594.999	4.976.919	4.241.725	25.733.407	8.828.591	2.459.154	508.092	2.134.844	72.922.589	
Onderzoekagenda		47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	47.740	572.880	
Overige Faunazaken		153.512	233.181	192.675	231.512	109.254	268.249	182.621	194.134	223.427	128.680	274.839	196.488	2.388.573	
AEWA ganzenonderzoek andere verdeling		15.668	29.626	31.335	30.481	6.552	32.190	14.813	22.220	20.510	12.249	44.439	24.783	284.866	
Betaalde leges		38.775	72.150	78.600	134.376	12.300	115.350	155.025	229.800	449.550	43.800	5.400		1.335.126	
Taxatiekosten		130.791	1.129.336	253.914	318.528	37.003	1.067.045	450.076	979.307	942.107	278.453	97.486	386.680	6.070.725	
Totale lasten volgens de jaarrekening 2024(C)		C	2.550.986	19.079.545	1.906.957	3.172.790	807.848	6.507.493	5.092.000	27.206.608	10.511.924	2.970.076	977.996	2.790.535	83.574.759
Baten/verrekeningen															
Voorschot bijdragen provincies 2024 - Open-eind -bijdrage-		2.134.668	€ 18.696.626	1.256.335	2.853.481	558.552	6.670.190	4.869.813	22.960.220	11.176.510	3.018.249	760.439	1.762.783	76.717.866	
Ontvangen Leges		47.700	357.300	60.600	166.320	18.900	186.600	181.200	533.400	528.600	900	40.800	0	2.122.320	
Algemene bijdrage		201.252	280.921	240.415	279.252	156.994	315.989	230.361	241.874	271.167	176.420	322.579	244.228	2.961.453	
Tussentelling baten/verrekeningen (D)		D	2.383.620	19.334.847	1.557.350	3.299.053	734.446	7.172.779	5.281.374	23.735.494	11.976.277	3.195.569	1.123.818	2.007.011	81.801.639
RC positie ultimo 2024 (A+B+C-D)			3.962	-264.390	152.310	301.690	-120.297	290.627	220.769	6.612.200	1.011.728	7.602	416.364	268.052	

Tabel 3.6: RC afrekening Faunaschades

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2024

Vereniging Het Interprovinciaal Overleg
KvK nummer: 27261712
Rapport inzake jaarstukken 2024

Den Haag 15 mei 2025

Inhoud

Bestuursverslag	2
Algemeen	2
Samenvatting resultaten	3
Risico's	4
Ontwikkeling van baten en lasten	5
Jaarrekening	7
Balans per 31 december 2024	8
Staat van Baten en Lasten 2024	9
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	10
Toelichting op de balans	14
Toelichting op de staat van baten en lasten	20
Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT)	21
Vaststelling IPO-bestuur	23
Overige Gegevens	25

Bestuursverslag

Algemeen

De vereniging het Interprovinciaal Overleg (IPO) is de koepelorganisatie van, voor en door de 12 provincies bestaande uit IPO-bureau en BIJ12. Het IPO heeft als doelstelling het behartigen van de belangen van provincies, het bieden van een platform voor overleg, uitwisseling en innovatie. Het bestuur van de vereniging bestaat uit 13 bestuursleden (één lid van het college van Gedeputeerde Staten per provincie en een voorzitter die door het bestuur wordt voorgedragen). Daarnaast heeft het bestuur vier adviseurs: drie Commissarissen van de Koning en één provinciesecretaris respectievelijk voorgedragen door de Kring van Commissarissen en de Kring van Provinciesecretarissen. IPO-bureau behartigt de gezamenlijke belangen van deze provincies en biedt hen tevens een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De provinciale opgaven vergen daarnaast regelmatig specifieke ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, zoals strategische advisering, standpuntbepaling of een programmatisch aanpak voor een beleidsopgave.

Per 1 januari 2014 is de interprovinciale uitvoeringsorganisatie (BIJ12) opgenomen in de "juridische schil" van het IPO. Bij notarieel besluit is vastgelegd dat beide organisaties een aparte administratie voeren. Met ingang van 1 januari 2014 is aan BIJ12 een bijzonder ondervolmacht verleend om rechtshandelingen te verrichten.

De financiële afstemming gebeurde in 2024 volgens de vastgestelde governance van IPO-bureau en BIJ12. Er is periodiek overlegd over de uitvoering van de activiteiten en projecten met de ambtelijke portefeuillehouders en er zijn voorstellen besproken in de diverse provinciale adviescommissies. De bestuurlijke besluitvorming is afgestemd op de planning en control cyclus en de separate jaarrekeningen van IPO-bureau en BIJ12 worden samengevoegd tot voorliggend financieel jaarverslag 2024.

De vereniging maakt in de normale bedrijfsuitoefening beperkt gebruik van financiële instrumenten. De vereniging heeft geen financiële instrumenten welke leiden tot significante rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Samenvatting resultaten

Baten

De samenstelling van de baten is enigszins veranderd in vergelijking met 2023. De overige bijdragen van de provincies zijn conform de begroting gestegen, maar ook de baten derden zijn toegenomen als gevolg van een aantal extra/nieuwe subsidiestromen in 2024, ten opzichte van 2023. De totale stijging van de baten 2024 van in totaal bijna € 31 miljoen zit voor het grootste deel in vergoedingen voor de extra kosten en de voorziening vanuit Faunazaken en het saldo van de meerjarige projecten. De open-eind-regeling van de schadeuitkeringen bedroeg dit jaar ruim € 11 miljoen meer dan was begroot en ruim 23 miljoen meer dan in 2023. Daarnaast is er een grotere som baten derden ontvangen, als gevolg van een toenemend volume aan Rijkssubsidies die ontvangen wordt.

Lasten

Het grootste deel van de stijging van de lasten is direct toe te wijzen aan de stijging van de open-eind-regeling van de schadeuitkeringen. De open-eindregeling wordt via de rekeningen courant van de provincies achteraf verrekend en de stijging was niet opgenomen in de begroting van 2024. Ondertussen is de begroting van 2025 aangepast, rekening houdend met de stijgende kosten.

Resultaat

Het resultaat van IPO-bureau in 2024 betreft een onderuitputting op de totale begroting 2024 van € 0,7 miljoen. Het rekeningresultaat 2024 ontstaat enerzijds door lagere programmalasten (incl. verrekening van niet geraamde baten) dan begroot. In totaliteit gaat het hierbij om € 1,22 miljoen. Hiertegenover staan hogere apparaatslasten (bestaande uit salarislasten en overige bedrijfsvoeringslasten) ad € 0,53 miljoen.

Het resultaat van BIJ12 in 2024 bedraagt € 0,8 miljoen. Het overschot ontstaat doordat enerzijds hogere personele lasten zijn gerealiseerd dan begroot (€ 0,45 mln op een totaal van bijna € 19 mln.), maar doordat er € 1,22 mln lagere overige- en uitvoeringskosten zijn gerealiseerd dan was begroot.

Voorgesteld wordt een deel van het resultaat van de vereniging ad € 1.471.916 te restitueren aan de provincies.

Risico's

Financieel

Vpb-plicht

Op 1 januari 2017 werd de wetwijziging van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 van kracht. De vennootschapsbelasting (Vpb) is de belasting die wordt betaald over de behaalde winst uit een onderneming. Vanaf 1 januari 2017 zijn overheidsorganisaties wél Vpb-plichtig tenzij een vrijstelling van toepassing is voor de activiteiten. Deze wetwijziging heeft ook invloed op de vereniging IPO. Net als de afstemming met de belastingdienst over het btw-regiem voor de omzetbelasting vond ook over de Vpb afstemming plaats over welk regiem van toepassing is.

In overleg met de belastingdienst is afgesproken dat de vereniging IPO handelt in de lijn van de samenwerkingsvrijstelling voor de activiteiten ten behoeve van de provincies. De vereniging IPO heeft geen winststreven. Volgens deze gedragslijn is altijd gehandeld. Met de vastgestelde wijziging van de statuten d.d. 20 december 2017, waarin de automatische restitutie van overschotten is opgenomen, is dit duidelijker vastgelegd. Ook op activiteiten voor derden wordt geen winst behaald. Alleen de werkelijke kosten en interne uren - tegen een kostendekkend uurtarief zonder winststopslag - worden doorberekend.

WW-verplichtingen

Ten aanzien van WW-verplichtingen hanteert de vereniging IPO de gedragslijn dat deze in de begroting worden opgenomen wanneer deze verplichtingen daadwerkelijk ontstaan. WW-verplichtingen kunnen ontstaan door het werken met medewerkers die op projectbasis worden aangesteld. De risico's met betrekking tot dergelijke WW-verplichtingen worden beperkt door een adequaat personeelsbeleid en daar waar mogelijk gebruik te maken van detachering en freelanceovereenkomsten.

Operationeel

Processen

Op strategisch en tactisch niveau vindt sturing plaats op de uitvoering, onder andere middels het systeem van periodiek overleg met en een verantwoording aan het IPO-bestuur.

Op uitvoeringsniveau zijn de belangrijkste processen vastgelegd in de Administratieve Organisatie. In deze processen is de nodige aandacht voor de toetsende en controlerende rol van het management op de organisatie. Daarnaast is de organisatie met de nodige flexibiliteit ingericht, zodat ingespeeld kan worden op eventuele wijzigingen in het takenpakket.

Vooralsnog wordt het risico op fraude in de bedrijfsvoering beperkt geacht. De open cultuur bij de vereniging IPO en de kantoorsetting werken de mogelijkheden om onterecht goederen of middelen te onttrekken tegen. Mocht het zich voordoen dan is de schade gezien de aard van de goederen (kantoorartikelen) beperkt. In de betalingsfeer is het risico passend beheerst door de inrichting van het betalingsproces en de factuurafhandeling.

Weerstandsvermogen

De vereniging IPO beschikt over een bescheiden eigen vermogen, aangezien het batig saldo via de resultaatverdeling jaarlijks wordt gerestitueerd aan de provincies dan wel wordt doorgeschoven naar het volgende jaar. De verplichtingen die zijn aangegaan en worden verantwoord onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen leggen een beslag op de middelen van de vereniging IPO.

In de vereniging participeren solide provincies. Dit geeft waarborg voor eventuele op dit moment niet voorziene financiële risico's. De provincies financieren jaarlijks op grond van de vastgestelde begrotingen van IPO-bureau en BIJ12. Op basis van de jaarrekening vindt jaarlijks met de provincies definitieve afrekening plaats, waarbij in de statuten is vastgelegd dat niet bestede middelen terugvloeien naar de provincies.

Het bestuur van het IPO is niet zelfstandig bevoegd tot het aangaan van geldleningen. Voor de investering in de huisvesting aan de Herengracht voor IPO-bureau, is het bestuur door de algemene vergadering op 19 juni 2014 gemandateerd een geldlening van € 1.200.000 in de vorm van een bankkrediet af te sluiten. De lening is afgesloten tegen een rente van 1,4%, heeft een looptijd van 10 jaar en geldt tot 15 oktober 2024. Deze lening is in oktober 2024 volledig afgelost.

Ontwikkeling van baten en lasten

Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van de baten en lasten over 2024 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de samengevoegde Staat van baten en lasten van IPO-bureau en BIJ12 met ter vergelijking de Staat van baten en lasten 2023 en de begroting 2024.

Baten en lasten zijn hierbij uitgedrukt in duizenden euro's en in een percentage van de totale bijdrage.

Staat van Baten en Lasten 2024						
	Werkelijk excl. BTW 2024		Begroting 2024		Werkelijk excl. BTW 2023	
	x€ 1.000	%	x€ 1.000	%	x€ 1.000	%
Bijdrage Provincies	167.703	97,1	152.724	96,6	140.893	96,3
Overige bijdragen	5.084	2,9	5.357	3,4	5.390	3,7
Totale bijdrage	172.787	100,0	158.081	100,0	128.229	100,0
Personele lasten	31.009	18	32.834	20,8	24.895	19,4
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	213	0,1	90	0	143	0,1
Facilitaire kosten	1.974	1,1	3.560	2,2	2.306	1,6
Overige kosten	485	0	406	0	289	0
Projectkosten	137.644	79,7	121.191	76,6	111.895	76,5
Som der kosten	171.324	99,2	158.081	100,0	139.527	95,4
Resultaat voor financiële baten en lasten	1.463	0,8	0	0	6.756	4,6
Financiële baten en lasten	9	0	0	0	0	0
Resultaat staat baten en lasten	1.472	0,8	0	0	6.756	4,6

Baten ontwikkeling

De bijdragen van de provincies zijn conform begroting en verdeelsleutels opgenomen.
De overige bijdragen van de provincies zijn apart vermeld.
Onder overige baten zijn de gerealiseerde baten van andere overheden en derden opgenomen.

Lasten ontwikkeling

Personele lasten

De personeelskosten zijn voor de personeelsbegroting 2024 berekend voor vast personeel op basis van werkelijke salarislasten en, indien niet vast ingevuld, op basis van de betreffende salarisschalen. Bij personeelsswisselingen is gebleken dat sommige functies moeilijk ingevuld kunnen worden. Dit heeft zijn weerslag op de uitputting van de personeelsbegroting. In 2024 was de formatie ingevuld met vast personeel en een aantal detacheringen en ingehuurd medewerkers.

Rapportage formatie en bezetting

Bezetting in FTE's	IPO-bureau		BIJ12	
	2024	2023	2024	2023
Totale formatie	93,81	99,41	155,43	142,31
Vaste formatie	79,62	84,62	155,43	142,31
Flexibele formatie	14,19	14,79	0	0

Bovenstaande cijfers sluiten aan op de Begroting 2024, waarbij IPO-bureau en BIJ12 ieder nog over afzonderlijke begrotingen beschikten. Vanaf 2025 zal er sprake zijn van 1 begroting en 1 jaarrekening en zal een dergelijke splitsting van FTE's over organisatie-onderdelen niet langer worden gemaakt.

De toename van het aantal fte bij BIJ12 wordt veroorzaakt door enkele incidentele formatie-uitbreidingen via de voor- danwel najaarsnota 2024.

Project en programmakosten

In de project- en programmakosten zijn alle specifiek hieraan toe te wijzen kosten opgenomen. De opbouw en samenstelling van de projectkosten van IPO-bureau en BIJ12 verschillen. Dit komt omdat BIJ12 voor een belangrijk deel de interne bureaunkosten voor personeel en facilitair toerekent aan projecten. Bij IPO-bureau worden interne kosten toegerekend aan beleidsopgaven (integrale kostentoerekening).

Financiële toekomstverwachtingen

Het bestuur van de vereniging heeft de begrotingen van IPO en BIJ12 voor 2025 vastgesteld. De begroting is een financiële en inhoudelijke vertaling van de opgaven die binnen de vereniging IPO worden uitgevoerd. De begroting 2025 is sluitend. Gedurende het jaar heeft het bestuur de gelegenheid de begroting aan te passen indien nodig, bijvoorbeeld middels de Tussenrapportage, of bij afzonderlijke bestuursbesluiten. Afwijkingen van of binnen opgaven kunnen noodzaak geven tot een aanpassing van de begroting.

Jaarrekening

- Balans per 31 december 2024
- Staat van baten en lasten over 2024
- Toelichting op de balans per 31 december 2024
- Toelichting op de Staat van baten en lasten over 2024

Balans per 31 december 2024

(voor resultaatbestemming)	31.12.2024	31.12.2023
	€	€
Actief		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	919.033	956.284
<i>Totaal vaste activa</i>	919.033	956.284
Vlottende activa		
Debiteuren	24.049.135	8.590.554
Vorderingen en overlopende activa	15.033.557	23.708.656
Liquide middelen	16.028.414	14.399.815
<i>Totaal vlottende activa</i>	55.111.106	46.699.025
Totaal actief	56.030.138	47.662.169
Passief		
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	1.336.172	1.839.517
Resultaat boekjaar	1.471.916	5.588.752
Nog te restitueren 2022 (BIJ12)	0	1.965.163
<i>Totaal eigen vermogen</i>	2.808.088	9.393.432
Voorzieningen	16.605.243	9.578.536
Lang vreemd vermogen	0	0
Totale vlottende passiva	36.616.807	28.690.201
Totaal passief	56.030.138	47.662.169

Staat van Baten en Lasten 2024

	Saldo 2024	Begroting 2024	Saldo 2023
Baten			
Contributie provincies	161.283.510	146.304.000	128.571.234
Overige bijdragen provincies	6.420.208	6.420.000	8.622.465
Totale bijdragen provincies	167.703.718	152.724.000	137.193.699
Baten andere overheden en derden	2.640.911	5.357.000	3.091.317
Baten van vorig naar volgend jaar	1.878.311	0	1.649.562
Overige bedrijfsopbrengsten	564.499	0	109.450
Totaal overige bijdragen	5.083.721	5.357.000	4.850.329
Totale baten	172.787.439	158.081.000	142.044.028
Lasten			
Personeelskosten	31.008.533	32.834.000	24.894.249
Facilitaire kosten	1.973.864	3.560.000	2.305.946
Afschrijvingskosten	212.798	90.000	142.785
Overige kosten	484.783	406.000	266.356
Projectkosten	137.644.130	121.191.000	108.887.203
Totale lasten	171.324.108	158.081.000	136.496.539
Resultaat vóór financiële baten en lasten	1.463.331	0	5.547.489
Financiële baten en lasten	8.585	0	41.263
Saldo staat van baten en lasten (resultaat)	1.471.916	0	5.588.752

Voorstel resultaatsbestemming in €

Restitutie 2024	1.471.916
Totaal resultaatsbestemming	0

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Statutaire zetel IPO

De vereniging draagt de naam Het Interprovinciaal Overleg, afgekort IPO. Zij heeft haar statutaire zetel in Den Haag. IPO-bureau is gehuisvest aan de Herengracht 23 te Den Haag en BIJ12 is gehuisvest aan de Leidseveer 2 te Utrecht. Het verenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

Activiteiten

De vereniging het Interprovinciaal Overleg is de koepelorganisatie van, voor en door de 12 provincies, en bestaat uit IPO-bureau en BIJ12. IPO-bureau behartigt de gezamenlijke belangen van de provincies en biedt hen een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De provinciale opgaven vergen daarnaast regelmatig specifieke ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, zoals strategische advisering, standpuntbepaling of een programmatisch aanpak voor een beleidsopgave.

Bij BIJ12 zijn uitvoeringsactiviteiten ondergebracht van de provincies gezamenlijk. De provincies bepalen de beleidskaders; de werkzaamheden van BIJ12 zijn beleidsarm. Het gaat om concrete uitvoeringstaken en taken ter ondersteuning daarvan:

- De coördinatie van de uitvoering van het subsidiestelsel Natuur en Landschap;
- Het beheer van gemeenschappelijke informatiesystemen;
- Het afhandelen van aanvragen faunaschades (tegemoetkomingsaanvragen faunaschade, dassenovereenkomsten, edelherten- en ganzenregeling) veroorzaakt door natuurlijk in het wild levende dieren én het adviseren over het voorkomen en bestrijden van deze schades;
- Secretariële en inhoudelijke ondersteuning van de onafhankelijke AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG) en het opstellen van adviezen over schade door grondwateronttrekkingen en –winningen;
- De (proces)coördinatie van monitoring, dataopslag, informatie, analyse en rapportages van natuurgegevens, met name voor de verantwoording richting Rijk en EU;
- De ondersteuning van of namens de provincies bij het dossier Stikstof en Natura 2000 (voorheen Programma Aanpak Stikstof)

De uitvoering van deze taken wordt ondersteund door de unitbedrijfsvoering voor onder meer een rechtmatige inkoop, een gezonde financiële administratie en professionele communicatie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2024, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2024.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving Organisaties-zonder-winststreven (RJ 640).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. De jaarrekening is opgesteld in euro. Toelichtingen op posten in de balans en staat van baten en lasten zijn in de jaarrekening opgenomen.

Begroting

In de staat van de ontwikkeling van opbrengsten en kosten en in de staat van baten en lasten is de laatst vastgestelde begroting meegenomen over het jaar 2024.

Continuïteitsveronderstelling

De verwachting is dat het geheel van de activiteiten van Vereniging IPO, waaraan de activa en passiva dienstbaar zijn, wordt voortgezet. Deze jaarrekening is derhalve opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

De vereniging heeft geen verbonden partijen in de zin van het jaarrekeningrecht.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Economische gebruiksduur van materiële vaste activa
- Waardering van voorzieningen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Activa waarvan het waarschijnlijk is dat de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, worden afgewaardeerd tot het niveau van de hoogste van de indirecte en directe realiseerbare waarde.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten gewaardeerd op de manier zoals beschreven in de grondslagen voor de desbetreffende financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Bestemmingsreserve

De vereniging IPO beschikt (met uitzondering van enkele bestemmingsreserves, welke worden afgebouwd) niet over eigen vermogen, aangezien het batig saldo via de resultaatverdeling jaarlijks wordt gerestitueerd aan de provincies dan wel wordt doorgeschoven naar het volgende jaar. Wel worden geoormerkte middelen aangehouden ter grootte van beschikbaar gestelde middelen voor beleidsdoelen, die al in uitvoering zijn genomen maar per ultimo nog niet zijn gerealiseerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. Indien het verschil tussen de nominale en contante waarde van de verplichtingen materieel is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (substantiële) agio/disagio of transactiekosten dan is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten en lasten worden verwerkt in het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarbij wordt voorzichtigheid betracht overeenkomstig de grondslagen die gelden voor het opnemen van activa en passiva (zoals eerder vermeld). Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Pensioenverplichting

De vereniging heeft een toegezegde-pensioenregeling. Deze regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Ultimo 2024 waren voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Naar de stand van ultimo december 2024 is de dekkingsgraad ABP 110,5% (bron: website www.abp.nl)

Baten provincies

De reguliere provinciale bijdrage wordt vastgesteld op basis van de door het bestuur vastgestelde begroting. Met de zogenoemde IPO-verdeelsleutel wordt de bijdrage per provincie berekend. Bij BIJ12 is de provinciale bijdrage deels ook bepaald op basis van provinciaal belang. Naast de reguliere provinciale bijdrage worden door de provincies ook bijdragen verstrekt voor aanvullende activiteiten.

Baten derden en andere overheden

Door derden en andere overheden worden bijdragen verstrekt voor de uitvoering van diverse programma's. Deze zijn apart zichtbaar gemaakt in de jaarrekening.

Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft Vereniging IPO zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels. De WNT-verantwoording inzake Vereniging IPO is opgenomen in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa								
	IPO secretariaat				BIJ12			
Materiele vaste Activa	Kantoor Den Haag	Automa- tisering	Meubilair	Telefoon installatie	Automa- tisering	Kantoor Utrecht	Her- inrichting	Totaal
Afschrijvings %	6,67%	20%	10%	14%	33%	10,00%	10,00%	
Boekwaarde 1 jan.	86.666	65.776	107.932	1.263	164.719	40.163	489.765	956.284
Bij: investeringen		40.689			134.131	726		175.546
Af: desinvesteringen								-
Af: Afschrijvingen	-56.546	-50.740	-33.128	-632	-10.824	-	-60.929	-212.798
Boekwaarde 31 dec.	30.120	55.725	74.804	631	288.026	40.889	428.836	919.031
<i>Recapitulatie</i>								
Aanschafwaarde	603.870	711.116	475.683	43.756	473.745	289.535	716.569	3.314.274
Des/Investerings	-	40.689	-	-	-	-	-	40.689
Afschrijvingen	-573.750	-696.080	-400.879	-43.125	-185.718	-248.647	-287.732	-2.435.931
Boekwaarde 31 dec.	30.120	55.725	74.804	631	288.027	40.889	428.836	919.032

Debiteuren

	31-dec.-24	31-dec.-23
	€	€
Openstaand saldo IPO-bureau	3.816.094	1.609.235
Openstaand saldo BIJ12	20.233.042	6.981.319
Totaal saldo debiteuren	24.049.135	8.590.554

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-dec-24	31-dec-23
IPO secretariaat		
Vooruitbetaalde kosten & overige vorderingen	186.122	155.406
Rek. Courant Kring Prov. Secr.	182.714	158.167
Nog te ontvangen bedragen programma's	210.877	29.125
Saldo IPO scretariaat	579.713	342.698
BIJ12		
Vooruitbetaalde kosten	213.173	284.476
Nog te ontvangen bedragen	1.103.924	1.110.127
Rek. Courant provincies	13.066.486	21.912.757
Overige vorderingen	70.261	58.598
	14.453.844	23.365.959
Totaal overige vorderingen en overlopende activa	15.033.557	23.708.656

Liquide middelen

	31-dec.-23	31-dec.-22
IPO-bureau	€	€
BNG rekening-courant	549.411	442.419
Kasboek	164	209
ABN-AMRO 046.21.01.924	1.744.711	7.991.009
Totaal liquide middelen IPO secretariaat	2.294.286	8.433.637
 BIJ12		
BNG	10.831.857	4.621.128
RABOBANK	2.753.764	1.196.541
Kasboek	70	70
Bankgaranties	148.439	148.439
Totaal liquide middelen BIJ 12	13.734.129	5.966.178
 Totaal liquide middelen	<u>16.028.416</u>	<u>14.399.815</u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar met uitzondering van de afgegeven bankgaranties ter hoogte van € 148.439 ten behoeve van het pand Leidseveer.

Eigen vermogen						
	Saldo	Restitutie resultaat	Saldo	Ontrekking bestemming voorjaarsnota	Voorstel ontrekking en restitutie	Saldo resultaat na restitutie
	31-12-2023	2023	31-12-2024	2024		2024
IPO						
Resultaat boekjaar	1.711.062	-1.711.062	694.405	-	694.404	-
Saldo eigen vermogen IPO	1.711.062	-1.711.062	694.405	-	-694.404	-
BIJ12						
Bestemmingsreserve						
<i>Vegetatie karteringen</i>	1.300.000	-	1.300.000	-	-300.000	1.000.000
<i>Overig</i>	36.172	-	36.172		-36.172	0
Resultaat boekjaar	3.877.690	-3.877.690	777.512	-	-777.512	-
Saldo eigen vermogen BIJ12	5.717.137	-4.417.137	2.113.684	-	-1.113.684	1.000.000
Nog te restitueren 2022	1.965.163	-1.065.163				
Totale Eigen vermogen	9.393.432	-8.093.330	2.808.088	-	-1.808.088	1.000.000

De toelichting op mutaties van de bestemmingsreserve zijn als volgt:

IPO-bureau

N.v.t.

BIJ12

Bij de jaarrekening 2014 is een Bestemmingsreserve *Vegetatie Karteringen* (ad € 1.600.000) voor de ontwikkeling van een uniforme systematiek voor de vegetatiekarteringen gevormd. De laatste twee jaren is jaarlijks € 300.000 onttrokken aan deze reserve om de kosten hieromtrent te bekostigen. Utitmo 2024 resteert nog € 1.000.000 binnen deze reserve. In 2025 is opnieuw begroot om € 300.000 te onttrekken. Wanneer het ritme van deze onttrekkingen wijzigt, zal dit via de planning en controldocumenten worden aangegeven, middels een wijziging van de begroting.

Voorzieningen

	<u>Stand 1-1-2024</u>	<u>Toevoeging 2024</u>	<u>Onttrekking 2024</u>	<u>Stand 31-12-2024</u>
IPO-Secretariaat				
Flankerend beleid	227.714	27.000	166.456	88.258
Vakantiedagen	390.078	25.500	-	415.578
BIJ 12				
Faunazaken (MFZ)	8.820.934	15.948.430	8.820.934	15.948.430
Vakantiedagen	139.810	152.976	139.810	152.976
Totaal	<u>9.578.536</u>	<u>16.149.406</u>	<u>9.127.200</u>	<u>16.605.242</u>

Voorziening flankerend beleid is bij IPO-bureau getroffen voor de verplichting van één uitkering.

In de jaarrekening 2024 is conform de geldende verslaggevingsstandaarden voor de openstaande verlofuren een voorziening getroffen ten laste van de exploitatie. Deze toename is voornamelijk het resultaat van het toegenomen aantal vaste medewerkers, als ook een toename in de kosten per uur, als gevolg van CAO-stijgingen.

De faunaschades zijn, net als afgelopen jaren, ook in 2024 gestegen. Met de financiële toename van de faunaschades is ook de administratieve druk toegenomen als gevolg van de afhandeling van het toenemende aantal bezwaar- en beroepschriften, het aantal vragen dat aan de helpdesk wordt gesteld en de stijgende vraag naar informatie over feiten en cijfers over deze schades. Daardoor is de schade die in 2025 dient te worden uitbetaald met € 8 miljoen toegenomen tot een bedrag van bijna € 16 miljoen.

Crediteuren

	<u>31-dec-24</u>	<u>31-dec-23</u>
Openstaand saldo IPO bureau	4.139.804	1.667.300
Openstaand saldo BIJ12	<u>8.611.521</u>	<u>3.611.570</u>
Totaal saldo crediteuren	<u><u>12.751.325</u></u>	<u><u>5.278.870</u></u>

Overige schulden & overlopende passiva

	31-dec-24	31-dec-23
IPO secretariaat		
Vooruitontvangen baten	1.972.366	839.972
Tussenrekening ZH	1.572.787	7.741.567
Lening <1jaar	0	120.000
Te betalen BTW	16.818	-
Nog te betalen verplichtingen	131.666	-
Nog te betalen kosten	817.749	320.961
	4.511.385	9.022.500
	31-dec-24	31-dec-23
BIJ12		
Vooruitontvangen baten	1.166.626	4.616.313
NDFF	4.407.842	1.356.858
Nog te betalen verplichtingen	5.286.829	5.941.933
Te betalen BTW	2.057.083	-130.220
Nog te besteden subsidiegelden	637.500	-
Nog te betalen kosten	5.798.117	2.603.956
	19.354.097	14.388.840
Totale Overige schulden & overlopende passiva	23.865.482	23.411.330

IPO-secretariaat

De vooruitontvangen baten van € 1,97 miljoen bestaan voor het grootste deel uit ontvangsten van provincies € 1,36 miljoen en van ministeries € 0,57 miljoen. Daarnaast is op de balans een bedrag opgenomen van € 1,57 miljoen wat verband houdt met de tussenrekening die we aanhouden met de provincie Zuid-Holland die voor het IPO de salarisuitbetaling doet.

BIJ12

Voor BIJ12 geldt dat een deel van 1,16 miljoen aan vooruitontvangen gepresenteerd. Dit betreft grotendeels middelen waarvan reeds een subsidie van het Rijk is ontvangen, maar waar nog geen concrete uitgave of verplichting tegenover staat. Daarnaast is er voor ruim 8,3 mln. aan nog te betalen verplichtingen opgenomen. Dit zijn middelen die op balansdatum nog niet zijn uitgegeven, maar waar wel harde verplichtingen tegenover staan. De 5,8 mln nog te betalen kosten betreft het totaal van alle facturen met een factuurdatum 2025, maar welke betrekking hebben op 2024.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurkosten kantoorruimte Herengracht conform huurovereenkomst t/m maart 2029 (IPO-bureau)	€ 791.401
Huurkosten Leidseveer t/m 31 december 2030 (BIJ12)	€ 2.269.564

Toelichting op de staat van baten en lasten

Bijdragen provincies

De bijdragen van de provincies zijn conform begroting en verdeelsleutel opgenomen.

De Overige bijdragen van de provincies zijn apart vermeld.

Overige baten

Onder baten zijn de ontvangen baten van andere overheden en derden opgenomen.

Aanvullend is het saldo opgenomen van de baten die uit vorig jaar mochten worden besteed minus de baten die naar volgend jaar kunnen worden overgeheveld.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn voor de personeelsbegroting 2024 berekend voor vast personeel op basis van werkelijke salarislasten en, indien niet vast ingevuld, op basis van de betreffende salarisschalen.

Bij personeelwisselingen is het gebleken dat sommige functies moeilijk ingevuld kunnen worden. Dit heeft zijn weerslag op de uitputting van de personeelsbegroting. In 2024 was de formatie ingevuld met vast personeel en een aantal detacheringen en ingehuurde medewerkers.

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT)

Toelichting WNT

Het bezoldigingsmaximum voor de directie bedraagt € 233.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de directie.

Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het bestuur bedraagt € 34.950 en voor de overige leden van het bestuur € 23.300. De voorzitter en leden doen dit onbezoldigd waardoor het maximum niet wordt overschreden.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

	M.J. Fraanje
Functie (functienaam)	algemeen directeur
In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-jan-24
In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	31-dec-24
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	168.778
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	23.272
Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	192.050
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000

Vergelijkende cijfers 2023

(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	155.996
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	22.409
Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	178.405
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000

Toezichthoudende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Naam	Functie	
de heer J. Smit	voorzitter	tot 1 september
mevrouw I.R. Adema	voorzitter	vanaf 1 september
de heer L. Faassen	vice voorzitter	
de heer J. Otter	penningmeester	
de heer J. Beemsterboer	lid bestuur	
mevrouw S. Boelema	lid bestuur	
de heer A.Th.H. van Dijk	adviseur	
de heer H.P. van Essen	lid bestuur	
mevrouw E.G. Grijzen	lid bestuur	
de heer A.P. Heidema	adviseur	
de heer A.J. van der Maas	lid bestuur	
mevrouw J.E.M. Mol	lid bestuur	
de heer J. Oosters	adviseur	
de heer B.K. Potjer	lid bestuur	
de heer A. Schmaal	lid bestuur	
de heer J.N. Simonse	lid bestuur	
de heer A.W. Kooistra	lid bestuur	

Afschrijvingskosten

De afschrijvingen 2024 wijken niet af ten opzichte van die van 2023, deze zijn volgens dezelfde methodiek doorgezet. Voor een nadere toelichting verwijzen naar het overzicht van de materiële vaste activa.

Facilitaire kosten

De facilitaire kosten bestaan uit de kosten voor huisvesting, ICT, kantoorbenodigdheden en externe vergaderingen. Deze kosten zijn iets lager dan begroot.

Overige kosten

De overige kosten zijn iets hoger dan begroot, als gevolg van incidentele kosten voor aanpassingen in iBabs.

Projectkosten

In de project- en programmakosten zijn opgenomen alle specifiek hieraan toe te wijzen kosten. De samenstelling van de projectkosten van IPO-bureau en BIJ12 verschillen. Dit, omdat BIJ12 voor een belangrijk deel de interne bureaunkosten voor personeel en facilitair toerekent aan projecten. Bij IPO-bureau en de Kassiersfunctie gebeurt dit slechts in beperkte mate.

Vaststelling jaarrekening

Het algemeen bestuur van Vereniging IPO heeft de jaarrekening 2024 vastgesteld in de vergadering van 24 juni 2025.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen andere gebeurtenissen na balansdatum die van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de staat van baten en lasten en de toelichting hierop. Namelijk als volgt:

Specificatie resultaatbestemming 2024

	<i>Verdeling</i>
IPO-bureau	
Resultaat 2024	694.404
<i>Restitutie IPO-bureau</i>	<u>694.404</u>
BIJ12	
Resultaat 2024	777.512
<i>Restitutie BIJ2</i>	<u>777.512</u>
Generaal totaal	<u><u>1.471.916</u></u>

Vaststelling IPO-bestuur

Het bestuur van de Vereniging IPO, kennis genomen hebbend van de Jaarrekening 2024 van de Vereniging IPO, alsmede van de daarop betrekking hebbende stukken, behorend bij agendapunt 2c van de vergadering van 15 mei 2025,

besluit

deze Jaarrekening vast te stellen.

Utrecht, 15 mei 2025

I.R. Adema Voorzitter	M.J. Fraanje Secretaris
J. Beemsterboer provincie Noord-Holland	J.N. Simonse provincie Flevoland
H.P. van Essen provincie Utrecht	L.A.L. Faassen provincie Limburg

G.J. Schuinder provincie Drenthe	C.T. Dekker provincie Groningen
A.W. Kooistra (vanaf 1/7/2024) provincie Fryslân	E.G. Grijsen provincie Overijssel
J.E.M. Mol provincie Gelderland	A.J. van der Maas provincie Zeeland
B.K. Potjer provincie Zuid-Holland	S. Boelema provincie Noord-Brabant

Overige Gegevens

Statutaire regeling over de bestemming van het resultaat

In artikel 16 lid 5 van de statuten is geregeld dat de jaarrekening door het bestuur wordt vastgesteld. Omtrent de bestemming van het saldo van de staat van baten en lasten is niets expliciet in de statuten opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring.

De verwerking van resultaatbestemming per bedrijfsonderdeel

De positieve resultaten van IPO-bureau (€ 694.404) en van BIJ12 (€ 777.512) worden gerestitueerd.